EKİM

İşçi sınıfının kurtuluşu kendi eseri olacaktır

BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ, BİRLEŞİN! Sayı: 86, 1 Aralık '93

Kürt halkı kazanacaktır

Ekim iki sayı önceki başyazısında "sömürgeci rejimin çıkmazı"nı ele alırken şu değerlendirmeyi yapmıştı:

"Aslında emperyalizm bir 'siyasal çözüm'ü Türk burjuvazisine şimdiden dayatmaktadır. Bunun Türk burjuvazisinin belli bir kesimi içinde şimdiden savunucuları da vardır ve bu eğilim dipten dipe güçlenmektedir. Fakat bunun için bile, devletin Kürdistan' daki savaşta kısmi bir başarı elde etmesi şarttır.... 'Kisinger formülü'ne uygun bir durumu hiç değilse bir ölçüde, hatta yalnızca görüntüde sağlayabilmek bunun önkoşuludur. Türk devleti buna muhtaç hale gelmiştir." (sayı: 84, 1 Kasım '93)

Meğer Türk burjuvazisi ve devleti daha beterine bile muhtaç hale gelmişmiş. Alman hükümeti Almanya'da faaliyet gösteren bazı devrimci Kürt kuruluşlarını yasakladı diye düzen cephesinin yaşadığı "zafer" havası, bu gerçeği ibret verici bir biçimde gözler önüne sermiştir. Doğrusu biz, Türk devletinin "hatta yalnızca gö-rüntü"de elde edeceği bir başarıdan sözederken, herşeye rağmen Türkiye veya Kürdistan'-daki herhangi bir gelişmeyi kastetmiştik. Meğer ki Türkiye'den üçbin kilometre ötede Avrupa'-nın bir ülkesindeki tutuklamalarla, ya da bir öteki ülkesindeki yasaklamalarla bile olabilecek bir şeymiş bu. Bir sınıf, bir devlet, bir düzen için bundan daha rezil, aşağılık ve utanç verici bir durum düşünmek gerçekten zordur.

Komünistler ve bir kısım devrimciler, Türk burjuvazisinin zayıflığını, aczini, Kürt özgürlük mücadelesi karşısındaki çaresizliğini sürekli vurguluyorlar. Bu nesnel bir durumdur ve her vesile ile açığa çıkmaktadır. Fakat pek az şey bu son olay kadar bu gerçeği bu kadar vurucu bir biçimde yeniden sergileyebilirdi. Sermaye cephesi ve medyasının şu son bir kaç gündür Almanya'daki yasaklama karşısında gösterdiği tepkiler, sergilediği ruh hali, Türk sermaye cephesinin gerçekten tükendiğini, fakat onu tarihe gömecek kuvvetler harekete geçemediği içindir ki hala yaşama ve hükmetme olanağı bulabildiğini ortaya koymuştur.

Bu son olay aynı zamanda dış desteğe olan aşırı ihtiyacı da bir kez daha belgelemiştir. Başbakan'ın Amerika ziyareti, Dışişleri Bakanı'nın İsrail ziyareti, güvenlik birimlerinin İran ve Suriye ziyaretleri, Başbakan'ın ve Meclis Başkanı'nın Almanya ziyaretleri, tüm bunların sonuçları hep "teröre karşı zafer" havası içinde sunuldu. Türk burjuvazisi Kürt halkının özgürlük mücdelesini boğazlamada bir parça dış destek elde etmek için çalmadık kapı, kapanmadık ayak bırakmamaktadır. Bunun için rüşvet dağıtmakta, ekonomik ihaleler için Kürt sorunu üzerinden piyasa kızıştırmaktadır. Mazlum bir halk üzerindeki köleci egemenliğini sürdürebilmek için uluslararası planda işte bu ölçüde düş-künleşmiştir Türk devleti.

Sömürgeci rejim kitleleri aldatma çabası içinde kendi kendini aldatıyor. Almanya'daki yasaklamanın Kürt özgürlük mücadelesine sözü edilmeye değer bir pratik etkisi olmayacaktır. Zira Almanya'da yüzbinlerce Kürt vardır ve PKK bu kitle içinde kök salmıştır. Kendi kitlesi içinde kök salmayı başarmış bir harekete getirilen yasakların ise bir kıymeti harbiyesi olamaz. Yasaklar bir sonuç yaratsaydı, Türk sömürgeciliğinin bin türlü yasağıyla bu sonuca çoktan varılmış olurdu. Oysa ortada bir sonuç, fakat tümüyle farklı bir sonuç, Kürt özgürlük mücadelesinin önlenemez yükselişi vardır. Almanya'nın yasağının da kendi sınırları içinde yaratacağı sonuç başka türlü olmayacaktır.

Fakat kuşkusuz bu durum Fransız ve Alman emperyalizminin son günlerde Kürt halkına yönelttiği düşmanca tutumun politik önemini görmemizi engellememelidir. Emperyalizm her zaman devrimci kurtuluş hareketlerinin karşısında olmanın ötesinde, bizzat bu hareketlerin en azılı düşmanıdır. Zira devrimci temeller

üzerinde gelişen her ulusal kurtuluş hareketi, somutta şu veya bu mahalli sömürgeci güce yönelik olsa bile, kaçınılmaz olarak onun gerisindeki emperyalizmle de karşı karşıya gelir. Emperyalizm her zaman bunun bilincindedir. Bu nedenle bir yandan dolaylı ya da dolaysız olarak bu hareketin ezilmesi için çaba harcarken, öte yandan onun devrimci niteliğini bozmaya, zararsız hale getirmeye ve kontrolü altına almaya çalışır.

Bu tarihsel tutum Kürt halkının özgürlük mücadelesi deneyimi üzerinden de yeterli açıklıkta ortaya çıkmıştır. Türkiye Kürdistanı'nda özgürlük mücadelesine PKK önderlik etmektedir. PKK ulusal sorun çerçevesinde devrimci bir politik çizgiye sahiptir ve Kürt halk sınıflarına dayanmaktadır. Bu kadarı tüm emperyalist çevrelerin ona düşmanca yaklaşmasına ve ezilmesi için Türk sömürgeciliğine her türlü desteği vermesine yetmektedir. Nitekim başından itibaren de yapılan bu olmuştur. ABD ve Alman emperyalistleri Kürdistan'daki kirli savaş destekçiliğinde birbirleriyle yarışmaktadırlar.

Bu açıdan Alman emperyalizminin son tutumu bugüne kadarki politikasının ayrılmaz bir parçasıdır. Bu politikanın daha açık ve daha kaba bir sergilenişidir. Bu çerçevede yararlı da olmuştur. Zira Kürt halkı, Batılı emperyalist devletler hakkında Kürt burjuvazisi ve reformistleri tarafından kendisine enjekte edilmeye çalışılan hayaller konusunda daha uyanık olacaktır bundan böyle.

Bununla birlikte, Alman, Fransız ve İngiliz devletlerinin ABD ile de diyalog halinde aldıkları son tavır, aynı zamanda yeni bir gelişmeyi de ifade etmektedir. Gelişmenin özeti şudur: Emperyalizm Türkiye'deki Kürt sorununa ve Kürt özgürlük mücadelesinin ezilmesi sorununa doğrudan el koymuştur. Bunun için dışişleri bakanları düzeyinde oluşturulan "üçlü mekanizma"yla bir ilk kurumlaşmaya bile gidilmiştir. Dolayısıyla Alman emperyalizminin son çıkışla attığı adımın bir sonucu olacaksa eğer, bu kendini Almanya'daki yasaklamada değil, bizzat Türkiye'de ve Türkiye Kürdistanı'nda gösterecektir.

Böyle bir çıkışın zamanlaması da dikkate değerdir. Ne zaman ki PKK Kürdistan'da bir "ikili iktidar" kuvveti olduğunu ortaya koymuştur, ne zamanki tam da bu sayede Türk burjuvazisinin bu işin altından kalkamayacağını sergilemiştir, işte tam da o zaman, tam da böyle bir gelişme aşamasında, emperyalist dünya elbirliği halinde soruna dolaysız müdahale sürecine girmiştir.

Olaylar peşpeşe gelişti. Önce Amerika PKK'yı açıkça düşman ilan etti. Ardından Fransa saldırıyı başlattı. Şimdi onu Almanya tamamladı ve İngiltere'nin de içinde yeraldığı „üçlü mekanizma" kuruldu.

Kuşkusuz sömürgeci düzen cephesinin asıl sevinci budur. Yoksa sembolik bir değeri olan dernek yasaklamaları değil.

Türkiye emperyalist dünya sisteminin bir zayıf halkasıdır. Emperyalizm bunun tümüyle bilincindedir. Kürt sorununun bu halkayı iyice zayıflattığını görmektedir. Tersinden olarak, Kürt halkının tarihsel devrimci birikimi sistem içinde bloke edilebilirse, böylece boşa çıkarılabilirse, tehlikenin de önüne geçilebileceğini düşünmektedir. Nitekim son adımlar açıkça "Türkiye'yi istikrara kavuşturma" amacına bağlanmıştır.

Konumlarındaki rahatlığın bir sonucu olarak emperyalist çevreler, başından itibaren, Kürt sorununa Türk burjuvazisinden daha soğukkanlı bir biçimde yaklaşmaktadırlar. Onlar devrimci birikimi, dolayısıyla çözümü boşa çıkarmanın biricik yolu olarak, bastırma hareketinin yanısıra ve bizzat onu kolaylaştırmak üzere, belli "reformlar"ın da devreye sokulmasını savunmaktadırlar. Türk devletinin sorunun tüm seyrini şiddet politikasına bağlayarak gelinen aşamada bir çıkınaza girmiş olmasını da, bu çerçevede, artık belli bir hoşnutsuzlukla karşılamaktadırlar. TÜSİAD'ın son çıkışları bu tutumla örtüşmektedir. Daha doğrusu bunun bir yankısından başka bir şey değildir.

Fakat girişteki alıntıda da ifade edildiği gibi, bunun için bile, göstermelik de olsa bir "başarı"ya ihtiyaç var. İlginç olduğu kadar gülünç olan şudur ki, sömürgeci devlet, emperyalizmin soruna daha dolaysız elkoyması anlamına gelen son Almanya yasaklamasında bulmuştur bu sözde "başarı"yı. Başta meclis başkanı olmak üzere bir kısım politikacı ile kirli savaş şakşakçısı köşe yazarları, ciddi ciddi, artık böyle bir "başarı" elde edildiğine göre reformlara geçilebileceğini, şimdi buna sıra geldiğini söylemektedirler.

Bu tam bir komedidir. Hiç bir şey Türk devletinin ve burjuvazisinin aczini ve acıklı durumunu, bu güldürüden daha çarpıcı bir biçimde gözler önüne seremezdi.

EKİM

Burjuvazi çıkmazlarda debeleniyor

Burjuvalar kirli servetlerini ve egemenliklerini kaybetme telaşına düştü. Nerede patlayacağı belli olmayan serseri mayın gibi ortalıkta dolanıyorlar. „Ülkenin bölünmez bütünlüğünü korumak" gibi günü birlik kararlar, kararnameler ve yasalar çıkartıyorlar. "İşlerini bitireceğiz", „köklerini kazıyacağız" vb. söylevleri gazete manşetlerini süslemekten başka bir anlam ifade etmiyor.

Bir ay önce rüşvet ve yolsuzluk bombaları patlatıldı. Ordusundan bürokrasisine, iktidarından muhalefetine ve yerel yönetimlerine kadar nasıl da yolsuzluk deryası içinde yüzdüklerini kendileri açıkladılar. Sansasyonel tarzda sunulan bu haberler ancak bir-iki hafta gündemi işgal edebildi.

Her şeye rağmen Kürdistan devrimi ve PKK siyasal gündemi belirlemeye devam ediyor. Sermaye cephesi, Kürt sorununun çözümünde farklı yöntemler üretmeye çalışsa da, bütün yollar daha fazla şiddet noktasında birleşiyor.

Kürdistan'ın Türk burjuvaları için pazar alanı olmaktan çıkma sürecine girmesi büyük patronların dillerini çözdü. Rahmi Koç Kürdistan'daki satışlarının azalmasından yakındı. TÜSİAD Başkanı Halis Komili „siyasal çözüm"le (pazarlıkla) işi bağlamayı önerirken, TOBB Başkanı Yalım Erez ve TİSK devletin şiddet politikasından yana tavır belirlediler.

Teröre saatte 11 milyar harcama yapıldığını açıklayan hükümet, KDV'yi iki puan artırarak savaş giderleri için 20 trilyonluk ek gelir sağladı. İşçi ve emekçiler haraca bağlandı. TİSK'in raporlarına göre 1992 yılında işçilerden kesilen 148 milyar lira Savunma Sanayi Destekleme Fonu'na aktarıldı.

Özel ordu kuruldu. İki ay içinde özel eğitim görmüş onbin polis Kürdistan'a nakledilecek. Askerlik yaşı 19'a indirilecek. Mayıs '93 celbi üç ay erkene alınıyor. Gerekirse terhis olanlar da yeniden askere alınabilecek. Kısaca devlet "topyekün imha" savaşına hazırlanıyor.

Türkiye halkına ve Kürt ulusuna yönelik saldırıların yeni biçimi, Terörle Mücadele Yasası'ndaki yeni düzenlemelerle meşrulaştırılıyor. Antiterör yasasındaki cezai hükümler yaklaşık %100 artırıldı ve ek maddeler eklendi. Koalisyon hükümetinin cüce kanadı SHP, bir taraftan yeni Terörle MücadeleYasası'na onay verirken, diğer taraftan tam bir ikiyüzlülükle, terör yasasına karşı mücadele platformunun baş aktörlerinden biri olmaya hazırlanıyor.

Ve devlet, yeni dönem saldırılarına "işbirlikçilerden başlayacağını" ilan etti. Açıktan sermayenin ve devletin politikalarını desteklemeyen tüm toplum kesimlerinin artık "işbirlikçi" kapsamında değerlendirileceği kesindir. Büyük kentlerde sıkıyönetim söylentileri ile "işbirlikçilere karşı mücadele" ilanı birleştirilince niyetlerin ne olduğu ortaya çıkıyor. Türk şovenizmi körüklenerek sınırdaki köyler silahlandırılıyor. Faşist Türkeş ve partisinin küflenen yıldızları yeniden parlatılıyor. Gelişmeler karşısında tarafsız olmak imkanları tükenmiştir artık.

Topyekün saldırılar karşısında PKK ve Kürt halkının direncinin giderek artması burjuva kampı dağıtıyor. Birbirine güvensizlik temelinde çok sayıda istihbarat ve terör örgütü şekillendirildi. Devrimin güçlenmesi burjuva terör örgütleri arasındaki çelişkilerin su yüzüne çıkmasını sağladı. Ordu ve istihbarat örgütleri içindeki karanlık cinayetler birbirlerini izliyor.

Sermaye örgütlerinin en paslı silahlarından biri de Türkiyeli devrimci kişi ve örgütlerle PKK arasında çatışma ortamı yaratma çabasıdır. Bunun bilincinde olmak ve bu kirli silahın geri tepmesini sağlamak proleter ve ulusal devrim güçlerinin ortak görevidir. Komünistler sorunun Türkiyeli muhataplarına gerekli hatırlatmaları yapmışlardır. Fakat bu noktada PKK da, sadece Türkiyeli devrimci örgütlerle tarihsel bağlarından ve "vefa borcu"ndan dolayı değil, kendi ulusal devriminin geleceği açısından da sorumlu davranabilmelidir. Açık ve ilkeli bir politika saptayabilmelidir.

İktidar perspektifiyle düşünmek ve mücadele etmek konusunda Türkiyeli devrimci-demokrat örgütlerin PKK'dan öğrenecekleri çok şey vardır. Kürt köylüsü kendi devrimci önderliği ile birleşinceye kadar bir hiçti. Şimdi ise tüm dünyanın kabul ettiği, etmek zorunda kaldığı bir güçtür.

İşçi sınıfının devrime katılmasının ve ona önderlik edebilmesinin önündeki en önemli engel, kendi önderlik sorununu çözememiş ve bağımsız politik kimliğine kavuşamamış olmasıdır. Bu sorunu çözmek ise, Türkiyeli komünistlerin ve sınıf bilinçli işçilerin tarihsel sorumluluklarının bilincinde olmalarına ve görevlerini yerine getirebilmelerine bağlıdır.

K. YAYLA

Kışla cumhuriyetinin üniforma seferberliği

Azgın terör politikasının kısa vadede daha da şiddetlendirme kararı alan sermaye iktidarı topyekün savaş ilanından sonra şimdi de asker sayısını artırmak için çeşitli yasal düzenlemeler peşinde. İlk olarak asker kaçağı durumundaki 250 bin kişinin yanında açık öğretim fakültesi ile devam mecburiyeti olmayan okulların ve iki yıl üstüste sınıfta kalan diğer üniversite öğrencilerinin askere alınacağı, iki celbin birden çağrılacağı, 19 yaşındaki isteyen herkesin asker olabileceği açıklandı. Ardından da yoğun tepkiler üzerine bunun, herkesi hemen askere çağıracakları anlamına gelmediği, ihtiyaca göre kademeli olarak alacaklarını açıklamak zorunda kaldılar. Tepkileri yatıştırmayı amaçlayan bu geri adım gerekirse daha sonra yeni bir ileri adımın atılacağını da gizlemiyor. Görünen o ki, tepkilerin yatışmasından sonra halkın alışmasını bekleyerek bu girişimlerini büyük oranda uygulayacaklar.

Sermaye iktidarı Kürt ulusal mücadelesi olası politik işçi harekeine karşı ilan ettiği topyekün savaşın çıplak şiddet unsuru olan asker sayısını neden artırma ihtiyacı duydu? Bu konuda iktidar gerekçelerini tüm açıklığıyla değilse bile, saklama ihtiyacı duymuyor. Kürdistan'daki savaş nedeniyle askerlerin önemli bir kısmının bu bölgeye gönderildiği, diğer bölgelerde asker kalmadığı, kış aylarında çok büyük şeyler olacağı, ülkenin bu dönemde güçlü görünmesi gerektiği yapılan resmi açıklamalar. Hiç kuşku yok ki olacak dedikleri büyük şeyler şimdiden olan ve giderek artan soykırım ve tenkil hareketidir. Kürt ulusal mücadelesi karşısında son kozunu topyekün savaş olarak seçen düzen ve koruculari bu yolla yeni şiddet unsurlarını hızla uygulamaya koymaktalar. Şiddetin dozundaki bu ani artışın temel sebebi, hem ekonomik hem de Kürt ulusal mücadelesi bakımından sistemdeki tıkanıklıktır. Uzun vadeye yayacaklan şiddet, halktan pasif de olsa artık destek alamayacaktır. Çünkü gelinen noktada bu sorunun çözülmesi gerektiği genel bir kitle talebi durumundadır. Ve halkın bu beklentisinden yararlanılmaktadır. Bu son kozda da başarılı olunamazsa toplumsal patlamaların yaşanması kuvvetli bir olasılık. Bu nedenle ve soykırım hareketinin başarıya ulaşacağı varsayımıyla Amerikan patentli savaş stratejisi hızlı bir şekilde uygulamaya konulmaktadır. İktidarın sahibi sermayedarlar aralarındaki bir kaç basit çatlak sese rağmen savaşın destekçisi olduklarını ve finanse edeceklerini açıkladılar. KDV zamları ve saklanmayan gerekçesi de onları böyle bir açıklamaya zorladı. Böylelikle sadece işçi ve emekçiler değil, kendilerinin de güya yüke katlandıkları anlaşılmış oldu. Düzenin koruculari sosyal demokratlar da terör yasasında olduğu gibi başarılı bir sessizlik örneği sunmayı yeterli bulmayarak birlik, beraberlik, bölünmez bütünlük, üniter devlet laflarını içeren yoğun açıklamalar yaptılar. Bir yandan da aslında biz çok şey yapacağız, ama bu kadar milletvekiliyle bu iş olmaz diyerek adlarına yakışanı gayet iyi sergilediler. Son devlet terörü atağı herhalde en bariz olarak sosyal demokrasinin maskesini eritti.

Sivil faşistlerin yasal çetesini kurmak yeterli görülmeyip daha fazla emekçi genci askere alma kararı halkta tepki uyandırdı. Deyim yerindeyse, canı yanan halk açıktan ya da gizli reddi içeren tepkisini „burjuvaların çocukları neden askere gitmiyor, niçin öleceğimi bile bilmediğim savaşa gitmem, askerliği ve savaşı reddetme hakkımız olmalıdır, vatan görevi ama bunun böyle kuralsız yapılması kabul edilemez" şeklinde dile getirdi.

Bunlar henüz savaşın ortasına düşmeyenlerin tepkileri. Bir de savaşı yakınlarını kaybederek yaşayanlar var ki, asıl ışık oradan yükseliyor. „Devlet cenazelerimize bile sahip çıkmıyor, öteki çocuğumu askere göndermeyeceğim, niye hep bizim çocuklarımız ölüyor?" feryatları yükselmekte. Cenaze törenlerini resmi ve sivil faşistler aracılığıyla Türk milliyetçiliğinin haykırıldığı alanlar haline dönüştürme çabaları da yavaş yavaş tepkiyle karşılanıyor. Özetle vatan, millet nutuklarına rağmen savaşa gitmek isteyen pek yok. Özel ordu adı verilen yeni yasal çeteye MHP öncülüğündeki faşistlerin bile katılmaya fazla hevesli olmadıkları görülmekte. Ne var ki halkta gün geçtikçe yükselen ve bilinçsiz de olsa devleti hedefleyen tepki burjuvaziyi kendi yaktığı ateşle tutuşturacağa benziyor. „Bu savaş bizim savaşımız değil, biz askere gitmiyoruz" haykırışının beklentisi proletarya enternasyonalizmini benimsemiş sınıf hareketini bir an önce yanında görmektir.

Z. ATIL

Çürüyen ve kokuşan düzen

Türk devleti çöküşü ve çürümüşlüğü yaşıyor. Yolsuzlukların peşini kovalamaya olanak yok. T. Çiller'in emlak soygunları vb. ile ilgili yayın resmi kamuoyu tarafından sessizce geçiştirildi. Haberlerin yalan olduğuna dair bir açıklama dahi yapılmadı.

MGK'dan almış oldukları direktifler ışığında görevlerini sürdüren burjuva basın, TRT, özel TV kuruluşları ise bu çürümüşlüğün vitrinini oluşturmakta. Her tarafı dökülen devlet ve düzenin medyası da dökülüyor. Ansiklopedi, araba vb. verme savaşı bıktırıcı bir biçimde sürdürüledursun, gazeteler ve TV kanalları birbirleriyle kavgalarında kirli çamaşırlarını teker teker ortaya döküyorlar. Böylelikle çürümüşlüklerini sergilemiş oluyorlar.

Tüm bunlarla birlikte basın, ülke tarihinde şimdiye dek görülmemiş bir biçimde ahlaksızlığın, ırkçılığın, şovenizmin, devlet terörünün ve kirli savaşın propagandasını yapıyor. Bununla da kalmıyor, ihbarcılıktaki meziyetlerini de sergiliyor. MİT, TRT'ye Devlet Bakanı Y. Aktuna'ya şaşırtıcı bir soru soran gazeteciyi tespit etme görevi veriyor. TRT o basın toplantısı ile ilgili filmden soruyu soran gazetecinin kimliğini tespit ediyor. Ardından gazeteci Mahmut Doğan gözaltına alınıyor.

Gazete sayfalarının ve şimdi de televizyon programlarının önemli bir kısmını, vahşice işlenmiş cinayetler, sapıklıklar, tecavüzler, bedenini pazarlayan kadınlar oluşturuyor. Öyle ki bazen bu tip programları izlemek ya da haberleri okumak için, kişinin akıl sağlığını zorlaması gerekiyor. Tüm bunların yanısıra toplumu gerçekten etkileyen kitlesel eylemlerden bu medya organları hemen hiç sözetmiyor. İşten atılan, ücretleri ödenmeyen işçilerin, sefalet ücretine mahkum edilen memurların başkaldırıları, polis ya da jandarmanın saldırıları, yok farzediliyor.

Ancak bununla da kalmıyor. Basın şimdilerde tüm bu çirkin propagandasına Ermeni ve Kürt halkına karşı saldırı çığırtkanlığını da eklemiş durumda. Bir süredir istisnasız tüm burjuva yayın organlarında, PKK'lıların ya da Kürtlerin Ermeni asıllı ve sünnetsiz olduğu vurgulanıyor. Her şeyden önce bilinçler öylesine çarpıtılmış ki, öyle bile olsa Ermeni olmanın ya da sünnet yaptırmamanın nasıl bir suç oluşturduğunu okuyucunun sormayacağı farzediliyor. *Meydan* gazetesi baş haberinde, "PKK'lı Kirkor yakalandı!" diye Ermeni militanı teşhir ediyor. Kirkor böylelikle hem PKK'lı, hem de Ermeni olarak iki kez suç işlemiş oluyor. Ayrıca PKK'nın aslında bir Ermeni örgütü olduğu kanıtlanmış oluyor.

Özgür Gündem ise Kirkor denilen şahsın gerçek adının Sadık Soner ve çok iyi bir müslüman aileden gelme olduğunu belirterek güya haberi yalanlamaya çalışıyor. Ancak o da Ermeni ya da sünnetsiz olmanın nasıl bir suç olduğunu hiç sorgulamıyor. Böylece *Özgür Gündem* de burjuvazinin kirli oyununun bir parçası olmaktan kurtulamıyor.

Devrimci-demokrat basın MGK'nın kararlarına uymuyor, ya da uymayacağını ilan ediyor. Ancak basılan dergilerin bir çoğu ya Kürdistan'da kirli bir savaş olduğunu unutmuş görünüyorlar. Ya da Kürdistan'ı yalnızca Dersim'den ibaret sanıyorlar. Dersim olayları devrimci-demokrat kamuoyunda ne yazık ki Lice katliamını ve devletin son saldırılarını unutturacak kadar etki yaratabiliyor.

Devlet ise boş durmuyor. Sol basını tümden susturacak ve en ufak bir demokratik hak talebini bile ezmesine yarayacak yeni terör yasasını meclisten geçirmeye çalışıyor. Terörünü hem azgınlaştırıyor, hem de yasal zeminini daha da güçlendiriyor. Bu şekilde gazetelerin ve dergilerin "haber verme" işlevlerini de ortadan kaldırıyor. Geriye, "Namusu yüzünden katil olan Zeynep"in cinayetinden, "Falanca takımın santrafo-runun şık gölünden", ya da "filanca mankenin bacaklarından" başka yazılacak haber kalmıyor. Doğal olarak buna bir de başta MGK olmak üzere devlet görevlilerinin açıklamaları ve burjuvazinin günlerini nasıl geçirmekte olduğu da eklenecek.

Kısacası tüm bunlar çürümüşlüğün, ama bunun yanında, bir de çöküşün ve çaresizliğin göstergeleridir. Burjuvazi korkuyor, her şeyden ve herkesten korkuyor. Bu sermayenin paniğidir. O bu korkuyu duymakta ve paniği yaşamakta yerden göğe kadar haklıdır.

Yeter ki devrim üzerine düşeni bilinçle ve gayretle yapmaya koyulsun.

E. DENİZ

Son dönem fabrika direnişleri ve görevler

Birlik ve dayanışma eylemde yaratılmalıdır

Hem sanayi hem hizmet sektöründe, Temmuz'dan bu yana kitlesel mücadele ivmesinde bir gerileme sözkonusu. Kamu hizmet sektörü aylardır ortak eylemden uzak. Sadece sağlık işkolunda, o da bazı büyük hastanelerde olmak üzere, aralıklarla direnişler yaşanıyor.

Sanayide de nedenler ve tarzlar farklılık gösterse de, yerelliğiyle, zayıflığı ve tıkanmışlığıyla, aynı türden eylemler sözkonusu. Sendikalaşma-tensikat-direniş-toplu tensikat... İkitelli'de Plaspen, Gebze'de Porlan, Betasan ve Öncü direnişlerinin ortak seyri bu. Ve böylelikle adeta birbirleriyle aynılaşıyorlar. Sadece bu kadar değil. Bu direnişlerin hemen hepsinde, yeni sendikalaşmış olmanın da verdiği sendikaya aşırı güven ve direnişi sendikaya emanet etme var. Direniş komitesi ya kurulmamış, ya da kurulduysa bile sendikanın güdümüne bırakılmış. Gene hepsinde sendika direnişi ya işyerinin dışında başlatmış, ya da dışına çıkarmış. Böylece yenilgiye adeta baştan imza atılmış. İşçiler fabrika kapısının dışında, öylesine bekliyor. Genelde burada bir direniş bulunduğunu belli eden hiçbir işaret, hiç bir hareket görünmüyor. Ne bekledikleri sorulduğunda, iş müfettişlerinin geleceği, tespit yapılacağı ve işveren haksız ve kanunsuz bir iş yaptığına göre işe dönüşlerinin sağlanacağı tarzında, sendika söylemli cevaplar veriyorlar.

Kuşkusuz bugün tensikata karşı mücadele özel bir önem taşımaktadır. Değil beş-on, işçiler bir tek arkadaşlarının bile işten çıkarılmasına kayıtsız kalmamalıdır. Bu direnişler işçilerin tensikata karşı bir ilk tepkileri olarak önemlidir. Ne var ki ilk adımı atmak varılmak istenen hedefe ulaşmak değildir. Bu olumlu ilk adımın (direnişe geçmenin) ardından atılması gereken adımları iyi hesaplamak, varılması gereken hedefe götürecek yönde ilerlemek de gerekir. Tek bir işletmede sıkışıp kalmış bir direnişi kazanmak çok kolay değildir. Mümkün olan en geniş dayanışma ağı kurulmalı, üretim mutlaka durdurulmalı, işçi alımı engellenmelidir vb. Tüm bunları planlı-programlı biçimde hayata geçirmek üzere direnişi yönetecek bir komitenin zorunluluğunu, başarıya ulaşmış tüm direnişler göstermiştir.

Yine başarıyla sonuçlanan direnişlerin temel özelliklerinden birisi de, işyeri işgalidir. İş yerinin terkedildiği her direniş işçiyi fabrika kapısında dilenciye döndürmüş, umutların kesildiği noktada da direnişi bitirmiştir. Bütün işçilerin dayanma gücü aynı olmadığından, ilk günlerde büyük bir coşkuyla ve tam katılımla başlayan direnişler, günler geçtikçe katılımın azalması, coşkunun düşmesi, yılgınlık ve karamsarlığın yayılmasıyla sönüp gitmiştir.

Yenilgiyle sonuçlanan, sönüp giden bütün bu direnişler, boşa çıkan bunca çaba göstermektedir ki, işçi sınıfı, birleşik ve daha sert bir mücadeleye girişmeden, en küçük, en doğal haklarından bile mahrum kalacaktır. İşçi sınıfının en ileri kesimleri, yıllardır "sınıfın birliği"ni haykırmaktadırlar. Komünistler ve devrimciler de bunu savundular, yazdılar ve propaganda ettiler. Artık gelinen noktada, "birlik" ve "dayanışma" ihtiyacı, sınıfın oldukça geniş kesimlerine yayılmış bir bilinç durumundadır. Ne var ki, birliğin gerekliliğini bilmek, kabullenmek, birliğin nasıl kurulacağını da kapsayan politik bir bilinci ifade etmiyor henüz. Daha ziyade, kendiliğinden sınıf bilincini anlatan, bir sınıfın fertleri olarak düşünme düzeyinde bir birlik sürecinden sözetmek mümkün. Direnişlerin deneyimi bunu gösteriyor.

Bu durum, komünistlerin sınıf içindeki çalışmalarında neyi gözetmeleri gerektiğine de açıkça işaret etmektedir. Artık birlik propagandası aşılmalı, bunun ötesine geçilmeli, birlik eylemde bizzat yaratılmalıdır.

Komünistler sınıfın yanında, içinde ve en önünde olmalıdırlar

Sınıf hareketi Mayıs'a doğru yükselen ve Haziran-Temmuz aylarındaki KİT eylemleriyle doruğa ulaşan kitlesel mücadelenin ardından, tek tek fabrikalarda parlayıp sönen direnişlerde ifadesini bulan bir gerileme sürecine girmiş bulunuyor.

Mevzi direnişler, bir yandan bu geri çekilişin ifadesi olurken, öte yandan, yeni bir yükselişi de işaretlemektedir. İki büyük savaş arasındaki küçük çatışmalar gibi yerel ve zayıftırlar. Proletarya bir bakıma, daha sert ve daha büyük bir kavgaya hazırlanmak üzere, çatışa çatışa geri çekiliyor denebilir.

Haziran-Temmuz yükselişini ortaya çıkaran saldırı dalgası geçmediği gibi, sınıfa da henüz tüm kapsam ve yoğunluğu ile yüklenilmemiştir. Sözü edilen „hızlı" özelleştirmelere henüz girişilmedi bile. Sermaye bir bakıma sınıfı şöyle bir yokladı, tepki ve potansiyelini ölçtü. Ardından da saldırısının daha geniş kitlelerin bilincinde yeterli tepki bulabilecek ekonomik boyutunu ileri aylara erteledi ve kendince tepkiyi de dizginleyebileceği siyasi boyutunu öne aldı.

Önce bazı yasal düzenlemelerle işçi eylemlerini ve devrimci basını terör kapsamına alarak önden yıldırma ve saldırısına yasal kılıf hazırlama çalışmasına girişti. Buna göre işçiler özelleştirmeye karşı toplu eylemliliğe girişemeyecek, vizite eylemi bile „terörist" sayılmalarına yetecek. Devrimci basın, işçileri özelleştirmelere, taşeronlaştırmaya, sendikasızlaştırmaya karşı mücadeleye, genel greve çağıramayacak. Çağırırsa "terörist" sayılacak. Gazete kapatılacak, çalışanları tutuklanacak.

Yani sermaye işçi sınıfının elinde kalmış son lokma ekmeğini de çalmadan önce, hırsızlığını yasallaştırmak, ama buna karşı sınıftan gelecek her türlü tepkiyi de yasadışı ilan etmek, böylece terörle bastırmak için ön hazırlık yapıyor.

Sınıflar savaşı da tüm savaşlar gibi saldırı ve geri çekilme, yükseliş ve düşüşlerle ilerler. Bugün bütün koşullar tek tek fabrikalardaki mevzi direnişlere gerilemiş olan hareketin daha birleşik ve daha sert bir çıkışla yükselişe geçmesini zorunlu kılıyor. Yaz eylemleri sınıfı epeyce eğitmişti. Önümüzdeki yükselişin geçen aylara kıyasla daha çetin yaşanması beklenmelidir. Bu da komünistlere düşecek görevlere işaret eder. Önderlik sorununun öncü işçilerde bir bakıma kendiliğinden bilince çıktığı bir tarihsel kesitte, komünistler bu kavgada sınıfın yanında, içinde ve en önünde olmalıdırlar.

Moralin düştüğü, yenilgilerin peşpeşe geldiği bu geri çekilme sürecinde sınıfın yanında olmak, eğitici önderliğini ve moral desteğini ondan esirgememek, önderlik sorununda mutlaka kavranması ve yakalanması gereken bir halkadır. Hiç kimse kötü günlerinde yanında bulmadığı kişilerin iyi gündeki dostluğunu güvenilir bulmaz.

Komünistler, şanlı kavga günlerinde proletaryanın en güvendiği önderlik gücü olarak, kavganın önünde yer alabilme hakkını, bugünkü çalışmalarıyla hazırlayacaklardır. Bütün "dostlar"ın geri çekildiği, kendilerine başka ilgi alanları aradıkları, işçi sınıfının sorun ve yenilgileriyle yalnızlaştığı şu günler, ayn zamanda, dostlukların ve güvenin pekiştirileceği, geleceğin sağlam temeller üzerinde hazırlanacağı en elverişli günlerdir de.

Şimdi yapılması gereken her şey için bol zaman vardır. Önümüzdeki yakın süreçte hiç kimse bu denli bol zaman lüksüne sahip olamayacaktır. Komünistler olarak bunu gözeterek çalışmak zorundayız.

Yıldız AYDIN

Plaspen direnişi deneyimi

"İçerden müdahale": Söz ve eylem!

Plaspen'de tensikat olduğunu ve buna karşı bir direniş başladığını öğrenir öğrenmez gerekli bilgileri alarak ilk ziyaretimizi yaptık.

Bu ilk ziyaretimiz olmasına karşın oldukça sıcak karşılanmıştık. Biraz sonra, dışarıdan ilk ziyaretçi oluşumuzun da bunda etkili olduğunu öğrendik. Direnişçilerle bir saate yakın sohbet ettik. Onları tanımaya, düşüncelerini öğrenmeye çalıştık. Sohbetimiz tamamen politik bir mecrada sürdü. Sosyalist olduğumuzu daha gider gitmez söyledik ve bu onlarda herhangi bir tepkiye yolaçmadı.

Onları tanımaya çalıştığımızı söylemiştim. Ardından ilk önerilerimizi de getirdik. Sendikaya ne denli güvenirlerse güvensinler (DİSK'in geçmişinden gelen bir güvenle burada yeni örgütlenmişlerdi ve tensikatın nedeni de buyd), bir direniş komitesi mutlaka oluşturulmalı ve çalıştırmalıydılar. Bütün geçmiş direnişlerin dersi bunun zorunluluğunu gösteriyordu. İkinci önerimiz, çevre fabrikalardan dayanışma ve destek almaktı. Bunun için direnişi, amaçlarını, sınıf dayanışmasının zorunluluğunu açıklayan bir bildiri dağıtılabilirdi. Komite önerisi tartışmaya bile açılmadan geçiştirilmişti. Ama bu ikinci öneri tartışma yarattı. Hemen, nasıl yapılabileceği üzerinde konuşulmaya başlandı. Böyle bir bildiriyi bizim çıkarabileceğimiz, ama direniş komitesi adına çıkarılmış bir bildirinin çok daha etkili olacağını söyledik. İki-üç gün sonra da bir bildiri çıkarıp dağıttıklarını öğrendik.

Ardından bizim bildiri yetişti. İlk gün 6 fabrikaya dağıtım yapıldı. Direnişçilerden biri bize katıldı. İkincide sadece bir fabrikaya dağıtım yapıldı. Bu yakın çevrede belki en fazla işçi çalıştıran bir fabrikaydı. Bekçi işçilerin bildirileri almasını engellemeye çalıştı. Ama onlar dinlemediler ve bildirileri aldılar. Burada da bir işçi bizimle gelmişti. Dağıtımın ardından gene işçilerle sohbet ettik. Birisi, çevre fabrikalarda arkadaşları olduğunu, onlara vermek için kendisine bir miktar bildiri bırakmamızı söyledi. 50 kadar bildiri ona bıraktık.

Üçüncü dağıtım esnasında bir işçi almayan arkadaşları olduğunu söyleyerek fazla bildiri istedi. Bir başkası, bizi daha önce okuduğunu ve görüşmek istediğini söyledi. Bu okuma, büyük ihtimalle, Plaspen'den işçinin bizden dağıtmak için aldığı bildiri olabilirdi.

Bu dağıtımlardan sonra, iki kez daha ziyaret ettik. Polisin, direnişçileri dağıtmak üzere baskıyı artırdığını anlattılar. Direnişe katılım azalmıştı. Bazı işçiler geçici işlerde çalışmaya başlamışlardı. Ve hala sendikaya güven had safhadaydı. Bizim dışımızda da ne gelen ve ne soran vardı. Çevre fabrikalara dağıtılan iki bildirinin hiçbir elle tutulur etkisi izlenmiyordu. Buralardan bir toplu ziyaret bile sözkonusu olmamıştı.

Ziyaretler sırasında 15-16 Haziran'ı anlatan ve açıkça düzen karşıtı propagandaya giren bir işçiyle tanıştık. Onu dikkatle dinlemeye, dilini, üslubunu kavramaya çalıştık.

Bildiri önerimizin ve bizzat kendimizin de bir bildiri çıkarmamızın amacı, çevre fabrikalara birlik, dayanışma ve örgütlülüğün önemini anlatmak, direnişin yalnızlığını mümkünse kırmaktı. Ne var ki, bunu sağlamak, tek başına yazılı propagandayla mümkün olmuyordu. Bu propaganda ancak içeriden bir çalışmaya destek olabilirdi. Böyle bir çalışmanınsa yapılamadığı gerçekti. Böylece Plaspen işçilerinde kendi öz gücüne ve kendi sınıfına güven ilkesini geliştirmek de zorlaştı. Şimdilik tek umutları sendikaya kalmış durumda. Bu da bizzat sendika tarafından parçalandığında, direniş kaldığı kadarıyla da son bulacaktır.

Plaspen işçileri bu deneyimlerinde hemen hemen tamamen yalnız kaldılar. Polise karşı tavır deneyimleri yoktu. Deneyimi olanları da yanlarında bulmadılar. Durmadan geri çekilmek zorunda kaldılar.

Komünistlerse, olanakları bulunmasına karşın bu fırsatı kaçırmış görünüyorlar. İçerden müdahalenin en olanaklı koşullarını direnişler sağlıyor. Eğer, işçilerin adeta, „önderlik edin" diye bağırdığı bu gibi durumlarda görevimizi yapamazsak bütün kapıların kapalı olduğu koşullarda fabrikalara nasıl girebileceğimizi düşünmek gerekir. "İçerden müdahale şarttır", diye yüksek perdeden konuşan, fakat bunun için en elverişli olanakları sunan direnişlere seyirci kalmak bir yana çoğu kere bilgisine bile ulaşamayan herkese ve bu arada kendi yoldaşlarımıza, özellikle de bölge örgütümüze bunu burada hatırlatıyorum.

Meral COŞKUN

Direnişleri yalnızca işçiler değil komünistler de sahipsiz bırakıyor

Plaspen direnişi ve EKİM'in misyonu

Plaspen fabrikasında çalışan işçiler iki ay kadar önce sendikalaşma faaliyetine girdiklerinden dolayı işten atıldılar. İşverenin bu saldırısı karşısında Plaspen işçileri fabrika önünde direnişe başladılar. Direnişlerine dayanışma sağlayabilmek amacıyla da bir bildiri çıkararak çevre fabrikalara dağıttılar. Bir süre sonra işverenin uşaklığını yapan polis ekipleri işçileri dağıtmaya başladılar. Bu arada işçilerin beklediği dayanışma ise ortada yoktu. Fabrikanın bulunduğu yer bir sanayi bölgesi olmasına karşın, civarda bulunan onlarca fabrikanın hiçbirinden ciddi bir destek gelmedi.

Bugün gelinen noktada Plaspen'de direniş bitmek üzeredir. Çünkü işçilerin büyük çoğunluğu başka işlere girmişler. Militan bir direniş ortaya koyacak bilinç ve örgütlülükten de yoksunlar. Şu anda sadece sınırlı sayıda işçi fabrikanın karşısında üretimin sürmesini kızgınlıkla izliyor. Tek umutları hala sendika. Çünkü sendika kısa bir süre sonra müfettişlerin geleceğini, yasadışı işçi çalıştıran işverene ceza vereceğini, kendilerini işe döndüreceğini söylemiş.

Direnişin son durumu hakkında kısaca bilgi vermeye çalıştım. Fakat bu yazının asıl konusu EKİM'in bu direnişte oynayamadığı rol üzerine.

Direnişin başladığını öğrendikten sonra bizler bu fabrikaya gittik. Fabrikaya bizim dışımızda kimse dayanışmaya gelmemişti. İşçiler fabrikanın önündeydiler. Orada tüm işçilerle kaynaşabildik ve öncülerini tanıyabildik. Bu ziyaretlerimizi düzenli olarak daha sonraki günlerde de sürdürdük ve hala sürdürüyoruz. Bu arada bölgedeki faaliyetin sorumluluğunu taşıyan organa defalarca haber ilettik. Gelin buraya müdahale edin, sizleri işçilerle tanıştıralım dedik. Çünkü bu fabrika önemli bir bölgedeydi, işçiler direnişe yeni geçmişlerdi ve önderlik yapılabilirdi. Buradan civarda bulunan bir çok fabrikaya atlanabilirdi. Civarda Galsan, Ürosan, Edip İplik, Simtel, Dandy, Derby, Sungur gibi bir çok fabrika var. Sözün kısası, burası bir sanayi bölgesi! Fakat ne yazık ki aradan bir aydan fazla zaman geçti. Biz defalarca çağrı yaptık. Hala ilgili komiteden buraya herhangi bir müdahale olmuş değil. Yani açıkça bir ilgisizlik var.

Görebildiğim kadarıyla bu ilgisizlik sadece buraya da değil. Belediye işçileri direniyor, Gebze'de direniş var. MYO'ya buralardan ciddi bir yazı gelmediğine göre bu direnişlerle de ilgilenilmiyor. Bu durum EKİM'e, EKİM'in misyonuna yakışmamaktadır. Bu bölgelerdeki ilgili komitelerin ne yaptığını gerçekten merak ediyorum. Gözü her zaman bölgesindeki fabrikalarda olması gereken bu birimler, bir gazete de mi okuyamıyorlar? Veya haber verildiği halde buraya gelmek bu kadar zor mu? Çok mu işleri var? Çok daha ciddi işler, faaliyetler mi yürütüyorlar? Bilemiyorum. Umarım öyledir! İşçi sınıfına politik müdahaleden bahsediyoruz, fakat pratikte somut bir şey yok. Örneğin *Ekim*'in 15 Ekim tarihli sayısında (sayı:83) *"İşçi Direnişleri ve Sınıf Dayanışmasının Önemi"* başlıklı yazı bu konuyla ilgilidir. EKİM'in, Ekimcilerin misyonuna işaret etmektedir. Ben ilgili yoldaşlarm bu yazıyı, başyazıları bir kez daha okumalarını öneriyorum. Örgütün de bu duruma, bu ilgisizliğe hızlı bir şekilde müdahale etmesi gerekiyor. Örgüt, Merkez Komitesi, söz ile eylem arasındaki mesafeye asla müsade etmemelidir. Bizler sınıf devrimcisiyiz ve işçi sınıfının öncülüğüne üstlenmeye talip bir örgütüz. Bu sebeple işçi sınıfının mücadelesinden kopuk olamayız. Tüm dikkatlerimiz fabrikalarda olmalı ve artık sınıfla birlikte direnişler örgütlemeye yönelmeliyiz. Bugün bunun olanakları da oldukça fazladır. Sınıf bugün öncüsünü aramaktadır. Plaspen'de de görülen budur. Bizler bu önderlik boşluğunu ya dolduracağız, ya dolduracağız! Bunun başka bir yolu yoktur. Bu bizim Türkiye ve dünya işçi sınıfına karşı görevimizdir. Örgüt kendi saflarında buna ilişkin kavrayışsızlığa müdahale etmeli, onunla hesaplaşmasını bilmelidir.

Yazımı oldukça anlamlı bulduğum T.Serdar yoldaşın şu sözleriyle bitiriyorum:

"Bize gerekli olan, EKİM çizgisini benimseyen, içselleştirerek yaşama uygulama gücü gösteren, ilkelere sadık ve onları titizlikle savunup koruyan, sağlam, disiplinli, bilgili, yeteneklerini geliştiren, yaratıcı devrimciliği bir yaşam tarzı olarak seçen kadrolardan oluşan ihtilalci bir sınıf örgütüdür."

M. Ali BEDİR

12. TÜYAP Kitap Fuarı

Düşünce "suç"larının karamamelerle artırıldığı, artırıldıkça düşünce "suç"unun daha çok işlendiği ülkemizde bir TÜYAP Kitap Fuarı da geride kaldı.

Bir çok dergi, kitap, yazar ve yayınevinin milyarları bulan para ve ağır hapis istemiyle yargılandığı, ceza aldığı böylesi bir ortamda 12.TÜYAP Kitap Fuarı 235 yayınevinin katılımıyla 25 Kasım'da Belediye Başkanı N. Sözen ve Kültür Bakanı F. Sağlar'ın birer açış konuşmasıyla başladı.

Fikri Sağlar konuşmasında "sizler bu ülkeyi yönetenlerden daha fazla kitabın değerini biliyorsunuz, kitaplar üzerindeki yasaklar kalkmalı, 12 Eylül'ün izleri nedeniyle kitaplar üzerinde hala yasaklar var", diyerek kendini aklamaya çalıştı. Oysa bu hükümetin icraatleri sonucu, 12 Eylül dönemine göre katbekat artan yasaklar, zindanlar, kapatmalar, para cazalarında kendi sorumluluğu yok muydu? Kendisi hangi ülkede, hangi dönemde kültür bakanlığı yapıyor?

Yazmak ve yayınlamak, özünde paylaşmak ve çoğalmak isteğinin bir ürünüdür. Yazar diğer insanlarla düşüncesini paylaşmak, onlara ulaşmak, onlarla tanışmak ve hatta onları örgütlemek isteğindedir. Edebiyat, sanat, sosyoloji, estetik, politika, ekonomi, felsefe ve daha bir çok dalı içeren eserler, toplumun karşıt kutuplara bölündüğü günümüzde tarafsız olamaz, olması mümkün değildir.

Bir noktanın daha altını çizmek gerekirse, televizyon ve radyo yayını gibi yaygın ve kitleleri etkileyen, hatta yönlendiren araçlar varken, insanların -ki buna sol kesim de dahil- kitap okuma eyleminden giderek uzaklaştığı ve yaygın şekliyle görsel araçlara daha fazla yöneldiği bir ortamda bu alanda bir atılım yapmamak ciddi bir eksikliktir. 1900'lü yılların Rusyasında komünistler bir olayla ilgili bildirilerini basar ve atlara binerek en ücra köşelere iletirlerdi. Bugün ücra köşelere artık atlarla değil, bir TV ya da radyo kanalıyla gitmek mümkünken bu ilkellik niye? Bu öneri elbette kitaba ve yazarın çalışmalarına alternatif olsun diye ileri sürülmüyor.

E. DAĞLI

Eminönü Belediyesi: İşçiler direndiler ve kazandılar

Yaklaşık 4 aydır ücretlerini alamayan 900'e yakın belediye işçisinin 29 Eylül'de başlattıkları direniş imzalanan bir protokolle sona erdi. İşçilerin Eylül ayındaki girişimleri hiçbiri sonuç vermemesi üzerine iş bırakarak "vezne önünde bekleme" eylemini başlattılar ve bir ay boyunca direnişlerini sürdürdüler. Bu sürede İstanbul Valisinin Eminönü'nde çöplerin toplanması konusundaki şovu, kirli cadde ve sokaklar, burjuva medyasınca sık sık işlendi. Cağaloğlu'nda tüm gazetelerin gözleri önünde meşru taleplerini haykıran bu 900'e yakın işçiyle sürdürülen direnişe ise bütün gözler kapalı tutuldu.

Geçmiş grevlerden dersler çıkaran işçiler bu kez ilçe halkını da kazanma konusunda büyük çaba sarfettiler. Şu ya da bu düzen partisinin peşinden gitmediler.ANAP'lı belediye meclis üyelerinin sözde çabaları onları kandırmaya yetmedi. Bunlar yaklaşan seçimlere hazırlık olarak değerlendirdiler.

İşçilerin seslerini daha iyi duyurmak amacıyla bir yürüyüş gerçekleştirme çabaları ise polis dayağıyla sona erdi. Bu deneyimler onlara açık bir gerçeği de öğretmiş oldu. Valisi, kaymakamı, belediye başkanı, gazeteleri ve polisiyle bu sistem onlara karşıydı.Yürüyüş kortejinin önüne işçiler çocuklarını ve eşlerini koymuşlardı, bu şekilde kadın ve çocuklara devletin elinin kalkmayacağını düşünmüşlerdi. Ama öyle olmadı. Polis çocuklarına acımasızca saldırdı.

Biriken çöpleri Büyükşehir Belediyesi'nin işçileri gelip topladılar. Direnişçiler gelenlere haklı mücadelelerini anlatarak çöplerin yavaş toplanmasını sağladılar. Ama bu yeterli değildi. Ne yazık ki çevre belediyelerdeki işçilerden bile bir dayanışma göremediler.Genel-İş üyesi işçilerin direnişlerini genel olarak sendika temsilcileri yönlendirdi. İşçiler yeni geçtikleri sendikalarına henüz güven duymaktalar.

Kararlılıkla sürdürdükleri direnişleri sonucunda işçiler iki aylık maaşlarını aldılar. Ayrıca kalan bir aylık maaşlarını, sosyal haklarını, 33 günlük eylemleri sürecindeki yevmiyelerini de yakın zamanda alacaklar. Sonuç olarak tüm bunlar bir kazanım gibi görünse de sermayenin yoğun saldırısı karşısında gelip geçici oldukları muhakkak. Nitekim 7 aydır maaşlarını alamayan Küçükçekmece Belediyesi işçilerinin direnişi iki ayı bulmasına karşın, henüz somut hiçbir şey elde edilememiş durumda.

Düzen sürüleştirilmiş kalabalıkları kullanıyor

Holiganizmin Türkiye versiyonu

Herhangi bir düşünce tarzının olanca gücüyle kendinde ısrarlılaştığı ve belli sınırlar içerisinde tutuculaştığı noktada vardığı boyut, "fanatizm" şeklinde tanımlanır. Fakat bilimsel araç ve yöntemler kullanılarak varılan düşünce biçimlerinin geçerliliğinin kabulü asla fanatizm değildir. Çünkü bilim yönteminin kendisi yanlışta ısrar etmenin karşısındadır ve sürekli olarak nesnel gerçekliği bilince çıkarmak için uğraşır. Bu anlamda tersten söyleyecek olursak, fanatizm bilim dışılık, hatta çoğu zaman bilimsel olana karşıtlıktır.

Kapitalist hegemonya bilime kendi çıkarlarına hizmet ettiği noktada sahip çıkar. Bilim yönteminin ortaya koyduğu saptamalar kapitalist sistemin varlığını tehlikeye sokacak gerçekleri gözler önüne sermeye başladığı andan itibaren, kapitalistler için bilim artık başı ezilmesi gereken bir yılandır. Bu noktadan sonra sermaye sultasının bilim karşıtı eğilimleri besleyerek vardığı boyut fanatizmdir.

Özellikle devrimci hareketliliğin hızla ivme kazandığı ve sistem sınırlarının devrimci kitle eylemleriyle aşındırıldığı dönemlerde, gerici burjuva siyasal faaliyet için, kitleleri geri bilinç düzeylerinden yakalayarak fanatizm batağına sürükleme, sistemin bekası açısından birincil önemde bir görevdir.

Türkiye, burjuva ideologlarının kitlelere enjekte edilecek fanatizm zehirini yaratabilmek için malzeme bulmakta zorlanmadıkları bir ülke. Renk diyorsun, tutuyor! Kıl diyorsun, tutuyor! Tüy diyorsun, tutuyor! Özellikle futbol kitle fanatizminin mükemmel malzemelerinden biri. Onbinlerce insanın sonunda herhangi bir düşünsel ve maddi kazanım olmaksızın "bağırıp, çağırdıkları" doksan dakikalar ve her doksan dakika sonrasında yaşanan manzaralar, fanatizmin futbol alanında ulaştığı korkunç boyutları somut bir biçimde gözler önüne seriyor.

Kapitalistler her futbol müsabakasından sonra, milyarlarca liralık hasılatın ve kitlelerin sarhoşluğunun şerefine kadeh tokuşturuyor. Kendi çıkarlarının devamı için hazırladıkları paketleri bir bir uygulamaya koyuyorlar.

Barbarlık düzeninin makyajlı suratı da Galatasaray-Manchester United futbol karşılaşmasında stadyumdaydı. Yanında erkek bakanları da vardı. Boyunlarına sarı-kırmızı atkıları dolamış, pişkin pişkin sırıtıyorlardı. Pişkin sırıtmalarda ifadesini bulan devlet keyfinin asıl nedeni hiç de Galatasaray'ın M.United'i elemesi değil, bu futbol karşılaşması ve Galatasaray galibiyeti ile kitlelerde tırmanışa geçen fanatizmdi. İstanbul'da maçtan bir gece önce başlayan taraftar hazırlıkları, "Kahrolsun PKK, Yaşasın Türkiye", "Kahrolsun PKK, En büyük Cimbom", diye sloganlar atan grupların gece boyunca gösteri yapması şeklinde gerçekleşti. Aynı türden sloganlar maç boyunca ve maçtan sonraki "şuursuz karnavalda" da sıkça haykırıldı.

Maçın bitiminden sonra, MHP binalarından mehter marşları çalındı. Kurt işaretleri yapan ve bilinçsizce bağırıp çağıran binlerce insan caddeleri doldurdu.

İngiltere futbolun beşiğidir. Bu ülke futbolcusuyla ve seyircisiyle kendine özgü özelliklere sahiptir. Seyircisinin ulaştığı fanatizm boyutundan dolayı, İngiltereli futbol taraftarları "holigan" diye tanımlanırlar. İngiltere'de holiganizm bizzat devletin bilinçli politikalarıyla kitleselleştirilmiş ve yüzlerce insanın öldüğü stadyum kavgalarıyla oldukça tehlikeli boyutlara ulaşmıştır.

Son yıllarda Türkiye'de onbinlerce futbol taraftarlarına amigoluk yapan sivil polislerin maçlarda attırdığı anti-PKK ve anti-sosyalist nitelikli sloganlarla, Türkiye'de holiganizmin yeni versiyonu, faşist holiganizm akımı yaratılıyor. Bu gerçeklik son Galatasaray-M.United karşılaşmasıyla iyice su yüzüne çıktı. Kapitalist sulta şu günlerde düzenin bekaası için faşist kitle tabanını olabildiğince artırmaya ihtiyaç duymaktadır. Bu ihtiyacına kaynak yaratmak için el uzattığı futbol fanatizminden faşist holiganizm versiyonunu yaratarak keyiflenen kapitalistlerin çirkin hesaplarını bozmak için, başta işçi sınıfı olmak üzere tüm emekçi kesimlerin politik bilinç ve politik mücadele araçlarıyla donanmaları gerekmektedir.

M. GÜRSOY

Örgüt, militan ve disiplin

İşçi sınıfının devrimci öncüsü bir savaş örgütüdür. Burjuva sınıfın egemenlik aygıtını/devleti yıkacak, yerine işçi sınıfının siyasal iktidarını kuracaktır. İdeolojik kimliği ile marksist-leninist ve sınıfsal temeli ile proleter olan, bu iki özelliği aynı örgüt yapısı içinde kaynaştıran, bir mücadele örgütüdür.

Komünist militan ise bu savaş örgütünün vücut bulmasında, misyonunu oynamasında, hedeflerine ulaşmasında sorumluluk üstlenen ve yerine getiren kişidir. Bireyi olduğu partinin/örgütün dünya görüşünü benimseyen ve kavrayan, bunu kendinde bir kimliğe/kişiliğe dönüştürendir. Parti üyesi komünist militan, köken olarak işçi sınıfından gelmemiş olsa bile, sınıf intiharı yaparak kendini bu sınıfın davasına adayandır.

Komünist militan, devrimciliği kendine meslek edinmiş, düzenle olan her türlü bağını koparmış, idealindeki toplumsal sistemin mücadelesini vermek üzere kendine yeni bir yaşam biçimi seçmiştir.

Öncü örgüt üyesi bir komünist militan, aynı zamanda örnek savaşçıdır da.. Bu ise yalnızca mücadelede göstereceği kahramanlığa, düşman karşısındaki başeğmezliğe indirgenemez. Teorik yetkinliği, ideolojik sağlamlığı, politik bakış gücü ve olgunluğu, sağlam değerleri ve yaşam biçimiyle de farklılığını ortaya koymalıdır bir komünist militan.

* * *

Bir ihtilal örgütü, mevcut toplumsal yapıyı yıkarak ileri bir topluma ulaşmak için, işe öncelikle kendini örgütlemekle başlamak zorundadır. Bunun için işini sıkı tutması, güçlerini donanımlı ve sağlam mevzilendirmesi, düşmanın saldırı odaklarını iyi tanıması, güçler hazır hale geldiği zaman darbeyi isabetle vurması ya da süreci zaafa uğratacak muharebelere girmekten kaçınması gerekir. Savaşa girecek bir kurmayın ve yöneteceği ordunun savaş kurallarında pişmesi, gerekli dayanıklılık ve politik uyanıklılığı kazanması, iradesini çelikleştirerek hazırlanması da gerekir. Ve en önemlisi, bu kurmayın ve ordunun bilince, bilgiye, özveriye ve yaratıcılığa dayalı disipline sahip olması gerekir.

Leninist örgüt tepeden tırnağa bir savaş örgütüdür. Bu proletaryanın çelikten disiplinini gerektirir.

Her disiplinin bir sınıf içeriği ve buna uygun bir mantığı vardır. Burjuva savaş kurumlarında disiplin zora, "emir-komuta zinciri"ne dayalıdır. Oysa proletaryanın örgütlülüğünde bilinç ve gönüllülük esastır. Çünkü *"örgüt içi disiplin ilk olarak ortak program etrafında oluşmuş bir gönüllü birliğin, ikinci olarak, demokratik bir tartışma sonucu ortaya çıkmış irade birliğinin üzerinde yükseldiği için, demokratik işleyişin dışında değil, aksine onun gereği olarak ortaya çıkar... Zora değil gönüllülüğe daya"*lıdır. (I. Genel Konferans Belgeleri)

Bu nedenle örgüt disiplini bütün üyeleri için geçerlidir. Kollektif bir yapı olan örgütün kararları, tartışma sürecinde onay vermiş olsun olmasın, herkes için bağlayıcıdır. Zira disiplinli bir örgütte demokratik bir işlerliğin gereği olarak azınlık çoğunluğa tabidir. Azınlık hakkı, kuralları ve işlerliği ihlal hakkı değil, kararlara harfiyen uymak, yanısıra fikri mücadelesini özgürce sürdürmek demektir.

Leninist parti yukarıdan aşağıya, merkezden tabana doğru örgütlenir. Leninist partide alt örgütler üst örgütlere, bütün örgüt merkezi önderliğe bağlıdır. Merkezi önderlik ise, kongre ve konferanslarca tayin edilen çerçevedeki sorumluluğundan aldığı yetkiyle, tüm örgütü yönetir. İki kongre ve konferans arası dönemde, tüm örgüt ve organlar, önderliğin genelge, yönerge ve direktiflerine harfiyen uymak ve gereklerini yaratıcı bir tarzda yerine getirmek durumundadır.

* * *

Bilimsel sosyalizmin maddi-toplumsal temeli olan işçi sınıfı, üretim süreci içindeki yerinden ötürü disipline alışkındır. Belli işleri, belli kurallar çerçevesinde ve belli bir biçimde yapabilme, işçinin üretim sürecinde kazandığı bir alışkanlıktır. Ne var ki bu henüz gerçek bir sınıf disiplini değildir. Zira bilince ve özveriye dayalı değildir. Üretim sürecinin zorunlu olarak yarattığı ve kapitalist sömürü ilişkilerinin dayattığı/ kabullendirdiği bir alışkanlıktır. Tekdüzeliği besleyen ve yeteneği körelten bir özelliğe sahiptir. Bu işçi sınıfının ken-

disi için değil, kapitalist için uyguladığı bir disiplindir. Fakat tüm bunlara rağmen, üretim süreci içersinde kazanılan bu disiplin, sınıfı bilinciyle birleştiğinde büyük bir avantaja ve muazzam bir güce dönüşür. Bu güç, disiplinli bir siyasal sınıf örgütü yaratmada bulunmaz bir imkan demektir.

İnsanın yaşadığı toplumsal koşulların etkisiyle edindiği alışkanlıklar, onun kişilik yapısı ve davranışında önemli bir rol oynar. Bu nedenle komünistler, savaşçı örgütün ihtiyaç duyduğu disiplini, işçi sınıfı içerisinde yalnızca potansiyel bir imkan olarak bulurlar.

Ücretli kölelik sisteminin ve bir bütün olarak burjuva toplumunun sınıfa kazandırdığı muazzam alışkanlık gücünün muazzam bir dirence sahip olduğunu unutmazlar. Bireycilik, yabancılaşma, ahlaki ve manevi değerlerde çürüme, önyargı, hesapçılık, bilinçsizlikten ileri gelen yalnızlık ve güçsüzlük duygusu, bunun bir sonucu olarak egemen otoriteye tabi olma vb., tüm bunlar, proleterin ve proleter kitlenin kendi davası için eksiksiz bir savaşıma girmesinin önündeki engellerdir. Proleterin bunu aşması ise, kendi devrimci sınıf bilinci ile bütünleşmesi ölçüsünde olanaklıdır.

Öte yandan, burjuva toplumda iki temel sınıfın yanısıra bir dizi ara katman vardır. Kapitalizmin gelişmesine paralel olarak bunlar proletaryanın saflarına akarlar. Bu katmanlar sürekli olarak kendi ara sınıf kültürlerini, alışkanlıklarını ve davranış biçimlerini proletaryanın saflarına taşırlar. İşte bu durum, ileri bir yaşam ve kültürün temsilcisi olarak komünist öncünün kendi maddi kuvvetlerini sınıfın içerisinde hazır bulamayacağını, ancak dönüştürerek saflarına alması gerektiğini anlatır.

Öte yandan, bizzat küçük-burjuva ara katmanlardan mücadeleye katılan militan unsurlar da sözkonusudur. Kuşkusuz, bu kesimleri işçi sınıfı ve parti saflarına iten belirleyici faktör, kapitalizmin yoğun sömürü ve baskısı altında ezilmeleri, liderlerini doğal ve kaçınılmaz olarak işçi sınıfıyla birleştirmeleridir. Ama yanısıra bilinç ve idealleriyle de -özellikle emekçiler ve öğrenci gençlik- parti saflarında yer tutmak isteyen, sosyalizmi bir ideal olarak benimseyenler az değildir.

Toplumun bu kesiminden parti saflarına katılan güçler, yalnızca bilinciyle, düşünsel üretimleriyle değil, yaşam biçimi ve koşullarıyla gerçek bir sınıf intiharı yapmamaları, yani yaşamıyla da proleterleşmemeleri durumunda, parti saflarını bozan öğeleri haline gelirler. Bu nedenle parti bu kesimlere karşı daha titiz davranmak, kapılarını sıkı tutmak durumundadır. Çünkü geçmiş yaşamlarından kaynaklanan istikrarsızlık, disiplinsizlik, üretkenlikten çok tüketici bir özellik taşıma, sınıf dışılık, sınıf duygusu ve içgüdüsünün zayıflığı, geçmiş yaşam tarzının kazandırdığı ve muazzam bir dirence sahip alışkanlıklar ve nihayet bilinciyle yaşamı arasındaki tutarsızlığın giderilmesi, ancak toplumsal maddi ortamının değişmesi ve tutarlı bir mücadele ile mümkündür. Buradaki çelişki, kişinin devrimci duygularıyla ilgili değil, asıl olarak geçmiş sınıfsal kültürün ürünü alışkanlıklarla ilgili bir sorundur.

O halde parti, kendi yaşam biçimini, kurallarını, ilişkilerini bu kesim üzerinde daha da titizlikle gözetmek durumundadır. Daha açık bir ifadeyle, proleter yaşamı dayatmayı yaptırım gücünü uygulamayla birleştirmelidir. Geçerli olması gereken iyi niyetli yorumlar değil, ilke ve kurallardır.

Sonuç olarak, yaşam tarzı ve bu tarzın gerektirdiği örgütsel disiplin bir sınıf tavrı ve alışkanlığıdır. Bunu proleterce bir çözüme kavuşturmak, eski alışkanlıkların gücünü kırmak ve etkisizleştirmekle mümkündür.

* * *

Parti bir mücadele örgütüdür. Hedef proletaryanın siyasal iktidarıdır. Örgüt, bu hedefe varışın olmazsa olmaz aracıdır.

Örgütü oluşturan bireyler burjuva toplumdan koparak saflara katılmışlardır. Ama burjuva toplumsal sistem henüz ayaktadır. İktisadi, siyasi, sosyal, kültürel vb. yaşamın tüm alanlarına egemendir. Bu nedenle parti iki cepheyi kapsayan bir mücadele ile karşı karşıyadır. Egemen burjuva topluma ve bunun kendi içindeki etkilerine karşı.

Gelişmeyi engelleyen ya da sınırlayan, olmadık yer ve zamanda düşmanın saldırı ve darbeleriyle karşı karşıya kalmaya neden olan davranışları, anlayışları ve alışkanlıkları açığa çıkartarak köklerini kurutmak, örgüt içinde uzlaşmaz bir mücadele olmadan başarılamaz. Düşmanla hesaplaşma anına hazırlanmak ve proleter orduyu hazırlamak kendisinde aksayanı yenmekle başlar. Egemen burjuva toplumun parti saflarındaki etkisine karşı mücadele, arınarak gelişme ve gelişerek arınma diyalektiğinde ifadesini bulur. Bu nedenle parti ve komünist militan, kendine karşı acımasızdır, öyle olmak zorundadır.. Kendinde aksayana karşı acımasız olmayanın düşman karşısında acımasızlığı başarması son tahlilde olanaksızdır.

Açıklık ilkesinin bir diğer boyutu:
Eleştiri ve özeleştiri

Örgüt içi eleştiri ve özeleştiri, sağlıklı bir örgüt işleyişini güvenceye alan temel mekanizmalardan biridir. Örgüt içi sorunların zamanında saptanabilmesi, çözüm yollarının aranarak aşılabilmesi, tıkanma başgösterdiğinde ise zamanında müdahale edilebilmesi, eleştiri-özeleştiri sorununun doğru kavranmasına ve doğru bir yöntemle hayat bulmasına bağlıdır.

Devrimci bir örgütte ve komünist yoldaşlar arasında eleştiri ve özeleştirinin amacı tek ve aynıdır: Örgütsel gelişmenin önünü tıkayan engelleri, devrim yürüyüşünü zayıflatan zaafları, dikkatimizi asli görevlerden uzaklaştıran sorunları çözümlemek ve aşmak! Bu devrimci temel üzerinde hayat bulan bir eleştirinin yıkıcı olamayacağı, tam tersine, yapıcı bir nitelik taşıyacağı açıktır. Aynı şekilde bu doğrultuda yapılan özeleştiri de, ne kişinin ne de kurum veya organın otoritesini sarsmaz, kişiliğini zedelemez. Tersine onu yüceltir ve güçlendirir. Ne muhatabını ezmeye yönelik bir eleştiri ve ne de kendini zayıflatan bir özeleştiri devrimci bir muhtava taşır.

Eleştiri ve özeleştiri diyalektik bir bütün oluştururlar. Her ikisine de yol gösteren devrimci bilinç ve sorumluluk duygusudur.

Sorumluluk duygusu gelişmiş bir komünist, kendi zayıflık ve zaaflarını saptama, tahlil etme ve aşmada tereddüt etmez. Bu doğrultuda kendini günü gününe sorgular. Örgütte bir bütün olarak yaşanan hata ve zaaflarda kendi sorumluluk payını yadsımaz. Eksikliklerini ve yanlışlıklarını açıkça ortaya koyduğu gibi, bunları giderme isteğini de net bir tarzda ifade eder. Zaafları derinlemesine tahlil etmekten, arkasındaki nedenleri ortaya çıkarmaktan geri durmaz. Bir komünist olmanın bilinciyle, açıklık ilkesini kendisine karşı tüm acımasızlığıyla uygular. Gururunu incitmemek, örgüt ve/veya altındaki yoldaşlar karşısında otoritesini zayıflatmamak vb. saiklerle, örgütünden bir şey gizlemek akluna bile gelmez.

Ancak özeleştiri asla bir kendini karalama, daha da kötüsü, aşağılama eylemi değildir. Sorunun çözümünü kapsamayan, hiç olmazsa önverilerine sahip olmayan bir özeleştiri, yapıcı ve devrimci özelliğini kaybeder. Bir geri çekilmeyi ve kaçışı simgeler. Güç ve yürekle, zaafları tahlil ederek onları aşmanın zeminini döşemeyi değil, güçsüzlük duygusuyla ve zayıflıkla, sorumlulukların önüne eksiklik ve hataları barikat olarak dikmeyi anlatır.

Özeleştiri yapmaktan kaçınmayan bir komünist, gerektiğinde eleştirmekten de geri durmayacaktır. Gördüğü halde, örgütte ve diğer yoldaşlardaki zaafları eleştiri konusu yapmayan bir devrimci önemli bir sorumluluğundan feragat etmiş demektir. Zira, yoldaşların hatalarını görmezlikten gelmek, örgütün bir eksikliğinin veya zaafının üstünü örtmek, yalnızca hataların derinleşmesine, zaafların kangrenleşmesine hizmet eder. Yoldaşları kırmamak, örgütle/üstle çatışmaya girmemek vb. kaygılardan hareketle suskun kalmak, ya doğru bir eleştirinin yöntemini bilmemeyi anlatır, ya da açıklık ilkesinin kavranamadığını... Ve dosdoğru oportünizme götürür.

Bir komünist asla "gözlerimi kaparım, vazifemi yaparım" mantığına sahip olamaz. O örgütünün hiçbir sorununa ilgisiz kalamayacağı gibi, kendi sorumluluk alanında yaşanan, izleyicisi ve şahidi olduğu sorunlara da tarafsız değildir. Politik bir tavır belirlememek, net bir tutum almaktan kaçınmak, seyirci kalmak veyahut tarafsız hakim rolüne bürünerek sözde adalet dağıtmak, komünistçe bir davranış olamaz. Aksine, politik kişilikte önemli bir zayıflığa işaret eder.

Elbetteki hiç bir eleştiri, eleştiri olsun, dostlar alışverişte görsün mantığıyla yapılmaz. Çok laf üreten ama pratik / politik önerisi olmayan, alternatif ortaya koyamayan eleştiricilik eğilimi, kesin bir tarzda reddedilmelidir. Öte yandan her eleştiri, mutlaka politik bir muhteva taşımalıdır. Siyasi bir içeriğe sahip olmayan, altı politik olarak doldurulamayan eleştiri, niyetinden bağımsız olarak, spekülatif / provakatif bir boyut taşır ve örgüt yaşamını zedeler.

Örgüt içi eleştiri-özeleştiri yalnızca politik bir içerik taşımakla kalmamalı, poitik bir düzeye de sahip olmalıdır. Eleştiri kolaycı bir tarzda ve yüzeysel değil, ciddiyetle ve çözümleyici bir tarzda yapıldığında ancak etkili olabilir. Sorunun aşılmasına hizmet edebilir.

Eleştiri-özeleştirinin hedefine varması, geliştirici ve yapıcı olabilmesi açısından, eleştirinin içeriği kadar doğru yöntem de belirleyicidir. Her şeyden

önce, ""Işık daha çok ışık!" şiarının yol gösterdiği bir örgütte, eleştiri-özeleştiri mekanizmasının işlerliğine kavuşturulması gerekir. Diğer bir ifadeyle, kendiliğinden değil, planlı-sistemli ve kollektif bir eylem olmalıdır. Bu hem örgüt içi aleniyetin güvenceye alınması ve hem de örgüt ruhu ve kültürün yerleştirilmesi açısından büyük önem taşır. Rapor sistemi, eleştirinin spekülatif değil politik, kişisel değil kollektif, kısır ve yıkıcı değil yapıcı olmasının, kısacası eleştiri-özeleştiri mekanizmasının hayata geçirilmesinin zorunlu bir yoludur. Rapor sistemiyle, örgüt içi eleştirinin objektif kıstaslara dayanması ve adil olması da güvence altına alınmış olur. Rapor sistemini oturtmamış marksist-leninist bir örgütün açıklık ilkesine tüm boyutlarıyla işlerlik kazandırdığı söylenemez.

Öte yandan, komünistler arasında eleştiri ve özeleştiri her şeyden önce bir samimiyet ve açıklık ifadesidir. Yoldaşının bir hatasını ve zayıflığını gören bir komünist, onu anında ama ağırbaşlılıkla eleştirir. Sözkonusu ciddi bir zaafsa konuyu zaman geçirmeksizin organında ele alır, yazılı olarak örgüte bildirir. Eleştirilerin örgütte dolaşan dedikodulara dönüşmelerine, spekülatif yorumlara konu olmalarına ve yanlış anlaşılmalara meydan vermemek açısından, yazılı yol en doğru yöntemdir. "Dedim ki", "dedi ki" şeklinde süren sonuçsuz ve yıpratıcı tartışmaların önüne de ancak böyle geçilebilir.

Eleştirilerimizi dile getirirken unutmamalıyız ki, altı politik olarak doldurulamayan, somut kanıtı olmayan, spekülatif yorumlara dayanan tüm varsayımlar, iki kişi arasında geçen ve organda ele alınmayan hiç bir "eleştiri", meşru değildir. Bir komünist böylesi "eleştirilere", niyetleri ne olursa olsun, haksız ithamlar gözüyle bakmalı, asla prim vermemelidir. Diğer taraftan ise, "eleştirisi" havada kalan, spekülatif yorumlarla hareket eden unsurlar hakkında da mutlaka işlem yapılmalıdır. Spekülatif dedikodular kadar örgüt içi yaşamı ve "eleştiri"ye muhatap olan yoldaşları yıpratan başka bir olgu düşünülemez.

Eleştiri sahibi düşüncelerini devrimci sağduyu ve olgunlukla ifade ederken, eleştiriye muhatap olan yoldaş / organ da aynı sağduyu ve olgunluğu gösterebilmelidir. Eleştiriye eleştiri ile cevap vermek, karşı saldırıya geçmek veya ketumlukla içine kapanmak, sorunların anlaşılınasını önlediği gibi, aşılmasının da önüne set çeker. Karşısındakini köşeye sıkıştırma, mat etme, illa da haklı çıkmak, veya tersinden, ikna olmamakta anlamsız bir tarzda direnmek gibi tutumların ise, devrimci eleştiri-özeleştiri ile yakından uzaktan ilgisi yoktur. Aynı şekilde, eleştiriyi zamanında ortaya koymamak, "uygun anı"nı kollayarak koz olarak kullanmak, daha önce gündeme alınmış ve tartışılmış sorunları tekrar tekrar ısıtmak da komünistlere yakışır bir yöntem değildir. Öte yandan, haksız veya yıpratıcı bir eleştiri karşısında bile soğukkanlılığı yitirmemek, politik tepkinin ötesinde kişisel bir öfke göstermemek, belki zor ama tek doğru yoldur.

Karşılıklı anlama çabası, hem eleştiren ve hem de eleştiriye konu olan yoldaş / organ açısından temel hareket noktası olmalıdır. Sorunu anlamak onu çözümlemenin önkoşuludur. Derinlemesine tahlil edilemeyen bir problem ise aşılamaz. Bazen üstünkörü ele alman ve çözülmüş gibi görünen bir zaaf/zayıflık, hiç beklenmedik bir anda ve daha tahrip edici bir tarzda yine karşımıza çıkacaktır.

Bir eleştirinin sertliği yıkıcılıkla karıştırılmamalıdır. Aksine, korkakça ve muğlak ifade edilen, gereken şekilde ortaya konmayan bir eleştiri çoğu kez sert bir eleştiriden çok daha yıkıcı sonuçlara yolaçar. Biz komünistler, eleştirilerimizin politik muhtevası oranında sert ve kesin eleştirmekten çekinmemeliyiz. Politik bir eleştiri karşısında alınan, küsen, gururu incinen unsurlar komünist değil, küçük-burjuva unsurlardır.

Eleştiri-özeleştirinin bir adım ötesine geçebilmek, vakit geçirmeksizin çözüm yollarını hayata geçirebilmek için kollektif bir iradenin belirlenmesi son derece önemlidir. Eleştiri-özeleştiri konusu sorunlar yalnızca yetkili organda ele alınıp tahlil edilmekle kalmamalı. Eleştiri muhatabı yoldaş / organ hakkında kollektif tavır belirlenmeli, gerekirse (cezai) yaptırım uygulanmalıdır. Sorunun çözülmesi doğrultusunda ortak karar oluşturulmalı, hayata geçirilmesinin takipçisi olunmalıdır. Yaptırım, denetim ve uygulama ile birleşmeyen bir eleştiri-özeleştiri mekanizması eksik, dolayısıyla büyük oranda etkisizdir. Pratik / politik çözüm üretmeyen, kısır eleştiricilik eğilimi bu zeminden beslenir. Eleştirinin yapıcı önerilerle birleştirilmesi gerektiği ilkesel bir doğrudur. Ancak bu "yalnızca pratik konularda tartışılır, ötekisi eleştiriciliktir, aydınca tartışmadır" şeklinde mekanik de kavranmamalıdır. Örneğin MYO'da yayınlanan bir yazının fikri yönden eleştirilmesi, uygulanan bir politikanın eksikliğinin dile getirilmesi, taktiksel bir hatanın ele alınması vb. gibi kimi politik eleştiriler / tartışmalar, her zaman kısa vadede somut / pratik çözümler üretemezse de, uzun vadede

hareketin politik gelişmesinde önemli katkıları olabilir. Örgüt içi bir atmosferin ifadesi olan politik tartışmalar örgütte ideolojik birliğin yeniden ve yeniden üretilmesinde önemli bir rol üstlenirler. Örgütte ideolojik birliğin tartışmasız olabilmesi için, örgüt içi tartışma zorunludur. Elbette bu örgütün ideolojik zemininin tartışılması veya çizginin tartışmalı kılınması demek değildir. Tam tersine politik-ideolojik tartışmalar ancak bu zemin üzerinden yürütülür ve bu zemini sağlamlaştırır.

Düzenli bir rapor sistemi ile işlevine kavuşturulan eleştiri-özeleştiri, örgütte tutuculuğun yeşermesinin de önüne geçer. Tam bir açıklığın olduğu yerde, tutuculuk tutunamaz, gericilik yapılamaz. Kendi zaaf ve eksikliklerin özeleştirisini ve politik tahlilini yapan bir organ / yoldaş örgütünün ve yoldaşlarının siyasi güvenini kazanacağı gibi, gördüğü hata ve zaafların üstüne devrimci bir acımasızlıkla gitme gücünü de bulacaktır. Özeleştiri-eleştiri mekanizmasına politik işlerlik ve düzey kazandırmanın örgütsel otorite ve iradenin sağlamlaştırılmasında, uyumlu bir tavan-taban ilişkisinin yaratılmasında önemli bir rolü vardır.

Özetle: "Işık daha çok ışık" diyerek açtığımız ihtilalci yolu bir adım daha ileriye götürelim. Eleştiri-özeleştiri mekanizmasını, rapor sistemine dayanan planlı ve sistemli bir eyleme dönüştürelim. Ne devrimci özeleştiriden geri duralım, ne de gördüğümüz, yaşadığımız zaaf ve zayıflıkları eleştirmekten!

Türk-İş görevine sadık kaldı

6 Kasım günü, sarı sendikacılığın Türkiye'deki baş temsilcisi Türk-İş'in Adana'da düzenlediği kurultaya arkadaşlarla gitme kararı aldık. Daha girişte bile sendikacıların kurultaya yaymış oldukları, sarı-reformist hava tenefüs ediliyordu. Bu hain sendikanın düzenin sadık bekçisi bu kuruluşun satılık başkanı Bayram Meral kürsüye geçmiş, işçilerin yanında olduklarını, işçilerin çıkarları için savaştıklarını bağıra bağıra anlatıyordu. Sık sık düzene atıp tutuyor, sözde sermaye devletini eleştiriyordu. Konuşması içine sığdırmadık yalan bırakmadı. Hatta bir ara özelleştirmeye karşı olduklarını da söyledi. Bu baylara bu satılmışlara sormak lazım. Daha bundan bir kaç ay önce, KİT işçilerini satan, KİT işçilerini özelleştirme saldırısına karşı geliştirdikleri eylemlerinin yönünü bir kaç liraya yöneltmeye çalışanlar siz değil miydiniz?

Kurultaya katılım 1000 civarındaydı. Büyük bir çoğunluğu Türk-İş'te örgütlü işçiler oluşturmaktaydı. Geri sloganlar genelde bu gruptan yükseliyordu. Ama bu geri işçiler aynı zamanda „İşçi-memur elele genel greve!", „İşçiler birleşin, iktidara yerleşin!" sloganlarını da atıyorlardı. Bu sınıfın taşıdığı politikleşme eğiliminin açık bir göstergesidir. Reformist sendikaların kuyruğuna takılmış olmaları onlara güvendiklerinden değil, kendilerine öncülük edecek bir devrimci alternatiften yoksun olmalarındandır. İşçi sınıfı 30 yıldır aradığı partiyi artık bulmak istiyor. Sabredecek, bekleyecek durumda değil. Özellikle son saldırı dalgası onu çileden çıkaracağa benziyor. Zira kurultayda sık sık işçiler tescilli uşak B. Meral'e „eylem koyun" diye bağırıyorlardı. Komünistler bu ihtiyaca yanıt vermede bir an bile gecikmemelidirler. Bunun için üzerlerine düşen sorumluluğu layıkıyla yerine getirmeli, iddialarına uygun davranmalıdırlar.

Kurultayda göze çarpan diğer bir olgu da bazı halkçı hareketlerin son dönemde yaşadıkları liberal yozlaşmadır. 12 Eylül faşist darbesiyle ağır bir yükün altına giren devrimci demokrasi bu yükün ağırlığını üzerinden atamayınca sakat olan yapısı bu sefer felce uğramış ve sürekli kan kaybı yaşamıştır. Bu ideolojik anlamda kendisini en iyi iktidar perspektifinden yoksunlukta göstermiş, her geçen gün liberal bir kulvara sürüklenmeyi de beraberinde getirmiştir. Artık işçilerin yıllardır attıkları „İş, ekmek, özgürlük!" gibi sloganlar bay halkçıların ağızlarına sakız olmuş, her toplantıda atılan temel bir slogan haline gelmiştir. Baş görevini yapamadığı zaman, gövde onu peşinden sürüklüyor. Galiba artık devrimci demokrasi, komünistlerin işaret ettikleri akibete uğramaya başlamıştır. Bu akibeti dünya mücadele tarihinin önümüze serdiği zengin deneyimlerden pek farklı değildir. Komünistler küçük-burjuva hareketlerin bir yerde artık bir engel haline geleceklerini yıllar önceden söylemişti. Bu bugün olayların doğruladığı bir tespittir.

K.ULAŞ

Devrimci kişilik mücadele içinde oluşur

Sınıflı toplumlarda sınıf konumu ve çıkarlarından bağımsız bir ahlak ve kültür olmadığı bir gerçektir. Bu durumda belli bir topluma egemen olan ahlak ve kültürün iktidardaki sınıfın çıkarlarına hizmet etmesi ve ona uygun kişilik yaratma amacını gütmesi doğaldır. Proleter sınıf devrimcisinin görevi ise bugün egemen olan sömürücü sınıfa karşı kendi sınıf ahlak ve kültürünü yaygınlaştırmak, ona uygun sosyalist komünist kişilikler yaratmaktır.

Bugün mücadele içerisinden ürkeklik, korkaklık, kararsızlık gibi zaaflar, ufak bir sorun karşısında büyük bunalımlar yaratan kişilikler birer olgudur. Düzenin yıllardır estirdiği terör, uyguladığı baskı ve şiddet, günlük yaşamın her alanında enjekte ettiği yoz kültür etkisini gösterebilmektedir. Mücadele saflarındaki zayıf unsurlar bir yandan düzenden beklentileri ve düzenle olan güçlü bağları, diğer yandan gerçek yaşamın hergün onları devrim cephesine yaklaştırmaları sonucu, düzen ve devrim ikilemi içerisinde yalpalarken kendilerini mücadelenin içerisinde buluyorlar. Fakat hala yaşamı kısa yoldan kazanmak böyleleri için bir özlemdir. Bu kararsızlık ve özlemin bileşkesi kişilik, bazen de düzene muazzam olanaklar da sağlıyor (işbirlikçilik). Çünkü o kafa karışıklığı ile o hep acabalarla hareket ediyor. Bazen çok yiğit, gözükara bir devrimci gözüküyor. Gerçekte ise saflara ürkeklik, korkaklık, yoldaşlara güvensizlik, inançsızlık taşıyor. "Ailem benim devrimci olduğumu duymuş, bizim evde bu gece kıyamet kopar. Ben en iyisi sizden belli bir süre uzak kalayım ki, devrimci olmadığımı düşünsünler." Ya da "Eşim, sana bir şey olursa buna dayanamam, intihar ederim", diyor. Onun için ben pratiğe çıkmayayım, gazete okuru olarak kalayım", ya da "Ailemin ekonomik sorunları beni bunalttı. Belli bir süre kafamı dinlendirmek istiyorum." vb. Bu gibi basit gerekçeleri çoğaltmak mümkündür. Ancak bu kadarı bile yeterince açıklayıcıdır. Çünkü sorun gerekçelerin ne olduğu değildir. Sorun, kişideki kişilik bunalımının gerçek nedenlerini doğru kavramak ve bunu aşmaktır. Kişinin niyetinden bağımsız olarak aldığı egemen kültür, sınıfsal konumu, üretim ilişkisi ve üretimdeki yeri, yaşama bakış açısı bu zaafların temelidir. Bütün bunları aşmanın yolu, güçlü bir sosyalist dünya görüşüne sahip olmaktır.

"Sosyalizm davası için yaşamak isteyen yaratır, hayatı değiştirir, savaşı yürütür, eskiyi yıkıp döker, yeniyi yaratıp, kurar", diyor Kalinin. (*Devrimci Eğitim Devrimci Ahlak*, s.20) Sosyalist kişilik yaratıcılıktır, özveridir, fedakarlıktır, bireyciliğin reddidir, kollektivizmdir. En zor dönemlerde ve durumlarda bile sorunların karşısında eğilip bükülmemektir. Sınıf mücadelesinde kendisine ayak bağı olan, onu düzene bağlamaya çalışan her şeyi terkedip aşabilmektir. Kendini sınıf mücadelesinin çıkarına ve ihtiyaçlarına göre hazırlayabilmektir.

"Biz biliyoruz ki sosyalizm geldiğinde yaşam iyi ve ilginç olacaktır. Fakat en güzel an sınıf savaşımının kaynadığı andır." (agy. s.20) Demek ki güzellikleri hayal etmek ya da bizzat yaşamak güzel ve doğaldır. Fakat onları bizzat yaratmak daha da güzeldir. Devrimci bir sosyalistin bakış açısı budur. *"Gerçek bir sosyalist olmak istiyorsan, o zaman hayatın sonuna kadar genç kalacaksın. Niçin gerçek sosyalist dedim? Sosyalizm insanlara niçin böyle bir güç vermektedir? Gerçek sosyalistin özel yaşamı ikinci plandadır. Ailenden herhangi bir tatsızlık varsa bu çok üzücü bir şeydir. Ancak, bundan sosyalizm (sınıf mücadelesi) zarar görmemeli. Açıktır ki, sen yalnız aile sorunlarını, kendini ve yavuklunu düşünürsen, gerçek sosyalist olamazsın. Çalışmaya aktif olarak katılırsan, onun (yavuklunun) nasıl bir giysi giydiğini bile farketmeyeceksin ve yaşamınızdaki ufak tefek şeyleri kişisel dertleri unutacaksın."* (agy. s.21)

Bir devrimci, yaşamındaki zorlukların, günlük sorunların hep kapitalist düzenden kaynaklandığını, onun sonuçları olduğunu ve kapitalist düzen varolduğu sürece de bu gibi sorunların hep olacağı gerçeğini bir an bile unutmaz. Düzenin sonuçları ile boğuşmak, onlar içerisinde boğulmak ve gerilemek yerine, bütün gücünü, enerjisini, olanaklarını düzeni yıkmaya hasreder.

Ve tekrarlıyoruz. Güçlü bir sosyalist olabilmek için her şeyden önce sağlam bir sosyalist dünya görüşüne sahip olmak gerekir.

TEKOŞİN

Devrimci bir eylem: Okuma

Okumak, devrimci gelenekte, burjuvaziden miras liberal bir anlayışla "bireysel" bir davranış olarak algılanmıştır.

Bireysel; yani kişi istediği zaman istediği konuda, istediği kadar, ve tabi isterse okur.

Oysa okumak, bireysel bir zevk, bir "boş zaman" değerlendirme yolu vb.den öte ve öncelikle bir öğrenme aracıdır. Olaya buradan bakıldığında, burjuva aydının bile bu konuda "kişisel" davranma özgürlüğüne sahip olmadığı görülecektir.

Bilindiği gibi burjuvazi, aydınlarını yetiştirebilmek için, resmi ve özel yüksek okulları, üniversiteleri ve daha ileri ülkelerin üniversitelerini kullanmaktadır. Başka bir deyişle burjuva aydınlar "aydın" olabilmek için **öncelikle** burjuvazinin akademik, yani zorunlu öğreniminden geçerek kendi sınıf ideolojisiyle donanmak, ek olarak da bir dalda uzmanlaşmak durumundadır. İkinci olarak, her burjuva aydının tamamen "kişisel" iradesiyle karar verdiği araştırma-inceleme konusu, kesinlikle burjuvazi (yani sınıfı) tarafından belirlenen gündeme denk düşmek zorundadır. Sadece günlük gazetelerin haber ve makale sütunlarını karşılaştırmak bile bu konuda yeterli fikir verecektir.

Görüldüğü gibi, "liberal" düşüncenin yaratıcısı ve bugün artık ikiyüzlü savunucusu durumundaki burjuva aydınlar bile, okuma yazma konusunda pek de "özgür" olamıyorlar. Onun "özgür" iradesinin nasıl tecelli edeceği tamamen sınıfının gündemine bağlı bulunuyor.

Kapitalist sistem altında işçi sınıfı, ne yazık ki, kendi aydınlarını yetiştirmek, kendi sınıf ideolojisiyle donatıp "devriminin" ihtiyaç duyduğu bir alanda uzmanlaştırmak üzere devrim üniversiteleri, Marksizm-Leninizm enstitüleri kuramıyor. Buna ekonmik ve siyasal durumu elvermiyor. Bu biliniyor.

Peki, bundan nasıl bir sonuç çıkarılmalı? İşçi sınıfının hiç bir zaman devrim yapamayacağı mı? Yoksa işçi sınıfının partisinin burjuva aydınlarca kurulup yönetileceği pespaye tezi mi?

Bu türden sonuçlara da ulaşılabildiği biliniyor. Ama mücadele tarihinin hiç bir evresinde bunların komünistler tarafından savunulduğu gösterilemiyor. Tam tersine, tarih komünistlerin bu ve benzeri sınıf dışı tezlerle mücadele içinde işçi sınıfını örgütlediklerini ortaya koyuyor.

Sınıfın içinde bulunduğu bu durumdan komünistlerin çıkardığı, çıkarabileceği ve çıkarması gereken tek sonuç, bütün yoksunluklara karşın ve bunları altetmek azmiyle, daha fazla öğrenmekte ısrarlı olmaktır. İşçiler atalarından mülkiyet yönünden bir mirasa konamıyorlar. Ama zengin bir mirasları vardır: Mücadele tarihi! İşte bu tarihin bir yerinde yazılı olan "Parti işçi sınıfının okuludur!" sözleri, konumuzla oldukça yakından ilgilidir.

Buradan hemen okuma eyleminin neden "bireysel" bir davranış olarak algılanmaması gerektiği sorununa geçebiliriz. Okumanın burjuva aydını için bile pek bireysel olamadığından sözetmiştik. Peki ya işçi sınıfının aydını, yani komünist, nasıl olur da "istediği zaman", "istediği kadar", "istediği konuda" veya "isterse" okuyabilir?

Bu mümkün değildir. Bu, küçük-burjuva mirasla bulaşık bir "tembellik" tezi, sınıfını ve örgütünü kaale almayan bireyci bir yaklaşımdır. Çünkü her komünist, gönüllü olarak girdiği devrim işiyle ilgili bilimsel bilgiler edinmek zorundadır. Bozuk bir musluğu değiştirmek için bile bir takım bilgiler gerekirken, toplumu değiştirmek gibi tarihsel bir eyleme, onun bilgilerini edinmeden kalkışılabileceğini düşünmek ham hayaldir. Mücadeleyi geriletici, bozucu etkisi de "geçmiş"ten bol bol incelenebilir.

Şimdi sorun, çok yaygın olmasa da, saflarımızda halen varlığını sürdüren bu "eski" anlayışın nasıl ortadan kaldırılacağıdır. Bunun en etkili ilacının komünist örgüt yaşamı olduğu, organların görevlerinden birinin de teorik-ideolojik etkinlik olduğu söylenebilir. Ama söylemek yetmiyor. Bu teorik-ideolojik etkinliğin bir an önce yaşama geçirilmesi, bunun için gerekli yaptırımların ortaya konması da gerekiyor. Burada, organların bu görevi yaşama geçirmede yararlanabileceği bazı yöntemlere değinilebilir. Örneğin, her organ üyesine, sürecin öne çıkardığı bir konuda inceleme-araştırma görevi verilebilir; organda tatışılacak konulara yazılı bir hazırlıkla gelinmesi istenebilir.

Bu türden yöntemler öğrenme olayının hiç de bireyler için "keyfi" bir tercih olmadığı, tersine devrimci bir görev ve yükülülük olduğunu kavratmada yararı olacaktır yalnızca. Oysa, yukarıda da değinildiği gibi, bilimsel sosyalizmin bilgileriyle donanmak, oldukça yoğun bir "kişisel" çaba gerektirmektedir.

Yıldız AYDIN

Avrupa'da gelişen işçi hareketi ve devrimci olanaklar

Kasım ayının son haftasında Avrupa'nın bir çok kentinde uzun süredir rastlanmayan sahneler yaşandı. Nihayet buz dağının ucu yeniden görünmeye, emek cephesi söz hakkını kullanmaya başladı. Genel eğilim umut verici bir yörüngeye doğru ilerluyor.

Avrupa'da çoktandır grevler, işçi eylemleri yaşanmıyor değil. Her ne kadar Belçika 1936'dan bu yana bir genel greve tanık olmadıysa da, Fransa, İtalya, İspanya, Almanya ve diger AET ülkelerinde, şu veya bu sektörün çalışanları periyodik olarak sokağa dökülüyor, ücret zammı istiyor, çalışma koşullarını kınıyor, toplu işten atılmaları protesto ediyor.

Ancak son bir kaç aydır Avrupa'nın değişik ülkelerinde çoğu kez sendikalara rağmen dağınık bir biçimde patlak veren grevler, işçi sınıfında gözlemlenen eylemlilik, mücadele isteği , sınıf hareketinin son yıllarda alışılmış biçiminden farklı bir seyir kazandığını, en azından o yöne doğru ilerlediğini gösteriyor. Dipten gelen güçlü bir dalganın özelliklerini taşıyor.

Bu özellikleri hareketin düzenli bir güçlenme seyri izlemesi ve yaygınlaşmakta olması yanısıra hem eylem biçimlerinde hem de taleplerin formülasyonlarındaki yeniliklerde görmek mümkündür.

Fransız Hava Yolları çalışanları sadece iş bırakmakla sınırlı kalmadılar. Pistleri işgal ederek trafiği tamamen durdurdular ve hükümetten derhal tavır belirlemesini talep ettiler. „Olmazsa olmaz", diye tanıtılan plan tereddütsüz geri çektirildi. Aynı yöntem, eşdeğer boyutta olmasa da, aynı zaman dilimi içinde Portekiz ve Avusturya 'da da denendi. Metz'de (Fransa) binlerce madenci kürek saplarıyla yürüyerek, Kolombiya'dan ithal edilen ve „utanç kömürü" diye adlandırdıkları stokları ateşe verdiler, polisi meydan dayağından geçirdiler.

İkinci bir özellik ise sınıf hareketini değişik sektörlerde, yerel eylem yöntemleriyle başlatarak aşamalı bir tarzda zirveye, genel greve kadar planlı bir biçimde örgütleme ve tırmandırma eğilimidir. Bunun en somut örneği her kısmi grevin bir genel grev havasına büründüğü Belçika'da yaşanıyor. 26 Kasım günü ülkeyi tamamen felce uğratan genel grev, aslında AET zirve toplantısının yapılacağı 10 Aralık'ta kararlaştırılan genel grevin bir önprovası işlevini gördü.

İspanya'da sınıf hareketi benzer bir süreçten geçiyor. Aralık ayı ortalarına doğru yapılması düşünülen ama sosyalist UGT Sendikasının henüz çağrıya katılmadığı genel greve hazırlık niteliğindeki 25 Kasım günü ülkenin belli başlı kentlerinde düzenlenen protesto gösterilerine bir milyon civarında işçi katıldı. Gösterilere katılımın güçlü olması, belli bir mücadele dinamiğinin belirmesi, GONZALES'in yakın dostları olan UGT şeflerini genel grev çağrısına katılmak zorunda bırakacağa benziyor. Diğer taraftan, işçi sınıfının eyleminden cesaret alan öğrenciler de aynı gün üniversite kayıt ücretlerini ve eğitim sektöründeki olanak yetersizliğini protesto etmek amacıyla sokağa döküldüler.

Üçüncü bir özellik ise sınıf hareketinin tekil taleplerde bulunmayarak egemen güçlerin dayatmak istediği toplu projeleri toptan reddetme eğilimidir. Bu red eğiliminin içerdiği şiarlar toplu bir biçimde irdelendiğinde, cılız da olsa, kapitalizme karşı bir tepki ve tutumu ortaya seriyor.

Fransa'da Gaz ve Elektrik Kurumu çalışanları Paris'te tarihinin en görkemli gösterisini düzenleyerek, hükümetin hazırlamakta olduğu özelleştirme planını protesto ettiler. Gösteride İngiltere'de THATCHER'in aynı sektörde gerçekleştirdiği özelleştirme sonucu ortaya çıkan kara tabloya işaret edilerek liberalizm teşhir edildi. İhtiyatlı davranmaktan başka bir seçeneği olmayan hükümet, Hava Yolları'nda takındığı tavrı yineleyerek, projenin şimdilik gündemden geri çekildiğini açıkladı.

Belçika'da ve İspanya'da işçiler önerilen „sosyal anlaşmayı" reddederek krizin sorumlularının işverenler olduğu, dolayısıyla faturanın onlara ödetilmesi gerektiğini talep ediyorlar. Eylemlere katılım oranı, eylem sırasında polis saldırılarına karşı gösterilen kararlılık, taleplerin formülasyonlarında kullanılan genel kavramlar, sınıfın mücadele isteminin konjonktürel bir endişeden kaynaklanmadığını gösteriyor.Belçika'lı işçilerin

genel grev gününü 10 Aralık olarak saptamaları, AET zirve toplantısına denk düşürmeleri, muhataplarını isabetlice saptadıkları anlamına geliyor.

Emperyalist burjuvazi, Avrupa'da görece refah koşullarında, kapitalizmi bir tabuya dönüştürmeyi önemli ölçüde başarmıştı. Henüz adı açıkça konmamış olsa bile Avrupa'nın değişik yörelerinde kendisini dışa vuran emek cephesinin öfkesi, doğrudan Maastricht ruhunu, liberalizmi hedefliyor. Avrupa'da kapitalizm artık bir tabu olmaktan çıkma sürecine giriyor.

Kuşkusuz işçi sınıfındaki ilk canlılık belirtilerinden hareket ederek erken sonuçlara varılamaz. Nitekim, şimdiki ve yakın gelecekte erişebileceği düzey, henüz dönemin gereklerine tekabül etmekten onu cevaplamaktan oldukça uzaktır.

Ama bu aşamada önemli olan sınıf hareketinin bir mücadele perspektifine girmesidir. İşçi sınıfı şimdilik red cephesini oluşturmaya, bu temelde seferber olmaya çalışıyor. Bu mücadeleyi besleyecek toplumsal dinamikler Avrupa'da mevcuttur. Sınıfın üzerine kabus gibi çöken, onu her defasında dizginleyen sendikal bürokrasinin ağırlığı, ancak mücadele koşulları içinde etkisizleştirilebilir. Politik önderlikler yaratma, mücadelenin diğer etaplarını saptama, araçlarını yaratma olanaklarına da ancak mücadele süreci içinde kavuşabilir.

* * *

Avrupa genelinde beliren, güçlenen ve giderek yaygınlaşan işçi sınıfı eylemliliğinden rahatsız olan, sansür uygulayan yalnız politik iktidar ve egemen sınıf olarak burjuvazi değildir. Emek dünyasında beliren canlılık, mücadele eğilimi sendika bürokrasisinin de rahatını bozuyor, uykusunu kaçırıyor.Belçika'da uzun süre ayak direttikten sonra nihayet genel grev çağrısında bulunmak zorunda kalan sendikalar, aslında hükümet ortağı partilerin uzantılarıdırlar. Grevi ertelemek için epeyce ter döktüler. „Sosyal barışı" korumak için çaba sarfettiler. Kemer sıkma politikasının gerekliliğinin pedagojik açıklamasını yaptılar. Ancak, tabanın zorlaması sonucu beliren hareketliliğin denetimlerinden çıkmasını önlemek için eyleme eşlik etme ihtiyacı duydular, sahiplendiler.Şimdi de bir yandan işçilerle birlikte gürlerlerken, diger yandan „temasları" sürdürüyor, işçi sınıfının mücadelesini pazarlamanın ve sonuçta satmanın fırsatını kolluyorlar.

Tüm Avrupa ülkelerinde aynı durum sözkonusudur. Son bir kaç aydır işçi hareketinde gözlemlenen ve giderek yayılan canlılık, istisnasız her ülkede, sendikal bürokrasiye rağmen mümkün oluyor. Tabandan gelen zorlamaya dayanamayan sendika şefleri, denetimi korumak endişesiyle işçilere eşlik ediyorlar.

* * *

Düne kadar Doğu Avrupa ülkelerinde en mütevazi işçi eylemini övgülerle göğe çıkartan, işçi önderlerine Nobel Barış Ödülü vermekten bile sakınmayan Avrupa burjuvazisi, Afrika'da bir eliyle bizzat askeri darbeler tezgahlarken, öteki eliyle olayı oldukça sert bir biçimde kınamayı ihmal etmezdi.

Gelinen aşamada emperyalist burjuvazinin bu alandaki hareket alanı giderek daralıyor, ucuz demokratlık yapma olanakları kayboluyor ve sonuç olarak, ustalıkla sürdürmeyi başardığı ikiyüzlü tavrı iflas ediyor. Geçenlerde Helmut KOHL Moskova'ya yaptığı ziyaretten sonra Avrupalılara, „demokrasi ve insan hakları konusunda Rusya'ya göz

Nijerya: Genel greve karşı askeri darbe

Nijerya'da genel greve askeri bir darbe ile karşılık verildi. Petrol ürünlerine yapılan zammın neden olduğu genel grev ülkede hayatı tamamen felce uğratacak kadar kitlesel ve güçlü yaşandı. Nijerya'da işçi sınıfı ve emekçi kitlelerin tamamen meşru ve yasal bir yöntemle de olsa tavırlarını ifade etmelerine tahammül edemeyen egemen sınıflar hemen orduyu devreye soktular. Ülke idaresini askerlere devrettiler, sıkıyönetim ilan edildi.

Nijerya'da genel greve askeri darbe ile karşılık verilmesi kapitalist metropollerde burjuva politikacıları ve basın tarafından çok mütevazi terimler kullanılarak kınandı. Faturası ise Afrika'nın bir türlü uslanmak bilmeyen, cahil, demokratik kurallara uymamakta ısrar eden askerlerine kesildi. Bu tavırda her zamanki ikiyüzlülük vardır. Buna karşın kınamada gözetilen ihtiyatlılık kuşkusuz tesadüfi değildir. Kendilerinin de her an işçilere karşı şiddete başvurmak zorunda kalacaklarını biliyorlar ve bekliyorlar.

yumulması gerektiğini" salık verdi. Bunu ikiyüzlülüğün iflasının bir itirafı saymak gerekiyor.

Emperyalist burjuvezinin ucuz demokratlığı kapitalist metropollerdeki görece refah koşullarında olanaklıydı ve korkunç etkili bir ideolojik saldırı aracı olarak kullanılageldi. Ancak kapitalist buhranın etkilerinin metropollerde hissedilmesiyle, tahribatının tedavisi olanaksız yaralar açmasıyla, yani refah devleti koşullarının hallaç pamuğu gibi savrulmaya başlamasıyla birlikte, emperyalist burjuvazi düzenini savunmada, ayıbını gizlemede çaresizlik içinde kalıyor, çıkmaza giriyor.

Refah düzeni yerini giderek sefalete bırakıyor. AET ülkelerinde resmi rakamlar 14 milyon insanın işsiz olduğunu gösterirken, gözlemciler bu rakamı rahatlıkla ikiye katlayabiliyorlar. Avrupa'da XIX. yüzyılın sefaleti yeniden belirmeye başladı. Birleşmiş Milletler Ör-gütü'nün yayınladığı rakamlar 65 milyon Amerikalının, 40 milyon Avrupalının sefalet sınırının altında yaşadığını gösteriyor. 10 milyon nüfuslu Belçika'da 400 bini aşkın insan kaçak çalıştırılıyor. İspanya'da çalışır nüfusun %23'ü işsiz. Örneğin Fransa'da 400 bini aşkın insan evsiz, sokakta yaşamaya terk edilmiş bulunuyor. Bunlar dikkate alındıklarında Avrupa'da 1930'lardaki ortamın bazı yönleriyle yeniden oluştuğu ortaya çıkıyor.

Emperyalist burjuvaziyi endişelendiren, telaşlandıran elbette emekçilerin gittikçe kötüleşen yaşam koşulları değildir. Sokakta soğuktan ölen insanlar için timsah gözyaşları aslında burjuva düzenin sorumluluğunu gizlemek, tüm toplumu düzenin olumsuzluklarına ortak etmek için dökülüyor.

Burjuvazi çalışma süresinin kısaltılması ile ilgili taleplere histerik bir tepki gösterdi. Çalışma süresi, ancak çetin mücadeleler sonucu önce sınırlandı ve ardısıra kısaltılmaya başlandı. Son dönemde Avrupa'nın en büyük tekel patronları çalışma süresinin „düşürülmesini" büyük bir hararetle savunuyor, önerilerde bulunuyor. Haftada 4 günlük çalışma veya 32 saatlik iş haftası öneriyorlar.

Bu önerinin işverenlerden gelmesi ve burjuva politikacılarının can simidine sarılır gibi sahiplenmeleri düzenin tamamen çıkmaza saplandığını ve bunalımdan kurtulmak için burjuvazinin uygulayacak herhangi bir reçetesinin olmadığını göstermekle sınırlı değildir. Burjuvazi düzenini sürdürmek için, hareket alanı giderek daralsa da yeni yöntemler arayışı içindedir. Afrika'da açlıktan kırdırılan halklara bir dönem yardım kampanyaları örgütleyerek barbarlığını gizlemeye çalışıyordu. Şimdi Avrupa'da da sefalet odakları türemeye başledı. Burjuvazi emekçilerin taleplerini sahiplenerek sefaletin bir ön aşaması olan işsizliğin yarattığı mali ve toplumsal faturayı emekçiler arasında bölüştürmeye, onlara ödettirmeye çalışıyor.

İtalya: Bunalım ve siyasal kutuplaşma

İtalya'da 21 Kasım günü yapılan kısmi belediye seçimlerini ilk turunda oylar Demokratik Sol Parti (PSD) ve faşist MSİ arasında kutuplarda yoğunlaştılar. Seçimlerin ortaya çıkardığı politik tablo üç gözlemle özetlenebilir:

Birincisi, yarım asırdan fazladır ülkeyi yöneten MAFİA güdümlü Hristiyan Demokrat Partisi ile eski şefi Bettino CRAXİ'nin hırsızlık, dolandırıcılık, rüşvet vb. suçlarından arandığı Sosyalist Partisinin uğradıkları hezimettir.

İkincisi, faşist MSİ'nin elde ettiği kitle desteğidir. Bir çok önemli şehirde özellikle de başkent Roma'da ilk parti konumuna yükselen faşist partiye bu koşullarda bir gün hükümet olma yolu açılmış bulunuyor.

Üçüncü gözlem PDS'e ilişkindir. Bilindiği gibi İtalyan Komünist Partisinin bölünmesinden sonra sosyal demokrat kanat PSD çatısı altında biraraya gelmişti. Hristiyan Demokrat Partisi ve Sosyalist Partisinin skandallara boğulup devre dışı kalmaları sonucu PDS İtalya'da egemen sınıfların sözcülüğüne terfi etme fırsatını elde etmiş bulunuyor.

Ancak, PDS ve faşist MSİ arasında bir kutuplaşma ile sonuçlanan seçimlerin ortaya çıkardığı politik güçler dengesi İtalyan politik yaşamında beklenmedik gelişmelere gebe bir dönemi başlatıyor. Buna işçi sınıfının son dönemde gösterdiği hareketlilik faktörü de eklenince, büyük bir ihtimalle, önümüzdeki dönemde keskin mücadelerin İtalya'da yaygınlık kazanacağı anlaşılıyor.

Okurlardan / Yoldaşlardan...

Küçük-burjuva reformizmine karşı mücadele

Komünistler proletaryanın iktidar mücadelesi için sermaye devletine karşı savaşırken, yanısıra küçük-burjuva reformizmine karşı da mücadele etmek zorundadırlar. İşçi sınıfı tarihsel rolünü oynayabilmek, sermaye devletini yıkıp kendi düzenini kurabilmek için her türlü reformizmden arındırılmış kendi öz örgütüne/partisine kavuşmalıdır. Zira işçi sınıfının böyle bir genel kurmaya sahip olmaksızın sermaye devletini yıkması olanaksızdır. Bu genelkurmay Türkiyeli komünistlerin sabırlı ve azimli ideolojik-politik çabasının ürünü olarak doğacaktır.

Bugün küçük-burjuva reformistleri işçi sınıfının mücadelesine kendi hastalıklarını taşımakta, onu kendi dar ve bulanık politikalarıyla etkilemeye çalışmaktadır. Böylece proletaryanın iktidar mücadelesinde bir ayakbağı olmaktadır.İstanbul'daki şubeler platformunda yaşananların da gösterdiği gibi, proletaryaya iktidar mücadelesinin yolunu değil, düzene teslim olma yolunu göstermektedirler.

Küçük-burjuva reformizminin işçi sınıfını üzerindeki etkisini söküp atmak komünistlerin temel görevlerinden biridir. Bu noktada ideolojik mücadele önem taşımaktadır. Proletaryanın sınıf mücadelesi kızıştıkça ve buna paralel olarak bu oportünistlere karşı sabırlı ve kararlı bir ideolojik mücadele yürütüldükçe, onların tecrit edilmeleri daha da kolaylaşacaktır.

Bu nedenle biz komünistlere düşen görev; sermaye devletine karşı yürüttüğümüz iktidar mücadelesinin yanısıra bu küçük-burjuva reformistlerine karşı da ideolojik-teorik planda yüklenmek, onların reformist yüzlerini işçi sınıfı ve emekçi yığınlar önünde açığa çıkarıp teşhir etmektir.

Cemal ŞAHİN/Adana

Bazı tekel işletmeleri tasfiye ediliyor

Bomonti Bira ve Likor, Cibali Sigara Fabrikası ve Yaprak Tütün Depolarının tasfiyesi için bir turizm şirketiyle protokol imzalandı. KİT işletmelerine ait bu binaların turizm şirketleri haline getirilmesi özelleştirme saldırısının farklı bir boyutudur. Bu işletmelerin zarar etmesinin bir nedeni örtülü ödenek adı altında yöneticilerin milyonları götürmesidir. Diğer nedeni ise Avrupa ülkelerinin ve Japonya'nın hurdaya atmak üzere oldukları makinaların bu işletmelerde oldukça hantal bir kapasiteyle çalıştırılmasıdır. Bir kaç ay önce Cevizli Sigara Fabrikasına seri imalat yapacak makinalar getirildi. Bu makinalardan sözkonusu işletmelere de getirilemez miydi?

KİT'ler'deki işçi fazlalığından sözediliyor. Öte yandan emekliliği gelenler halen çalışıyorlar. Zira insanca yaşama standardının çok altında bir emeklilik maaşı alacak bu insanlar işlerinden ayrılmak istemiyorlar. Ya emekliliğine 5-15 yıl kalanlar ne olacak? KİT'lerin diğer fabrikalarında nasıl istihdam edilecekler? Kısacası sözkonusu işletmelerde çalışanları bir kıyım bekliyor.

Cansu Işın /İstanbul

Tek Gıda-İş yönetimi bürokratlaşıyor

Tek Gıda-İş 1 nolu şubesi ve Bomonti Bira ve Likörün bağlı olduğu sendika şubeleri "özelleştirmeye karşı mücadele" adı altında bir komite kurdular. Ve 11 Kasım günü Bomonti Bira Fabrikasının önünde basın toplantısı düzenleyerek bir Amerikan kuklası yaktılar. Komitenin kuruluşu ve basın toplantısı çağrısı, Cibali Sigara Fabrikasında bir gün önceden ilan tahtasına asıldı ve kitlenin aktif desteği sağlanamadı. Geçtiğimiz hafta sendika binasında bir özelleştirme semineri düzenleyen 1 nolu şube 30 işçiden daha fazlasını toplantıya getiremedi. Çünkü çalışmasını ve duyurusunu öncesinden yapmış değil. Cibali Sigara Fabrikası işçileriyle sendika yönetimi arasında ciddi iletişimsizlik sözkonusu. Muhalefette iken eylemci tavırlarıyla işçilerin güvenini kazanmış bu yönetim, gitgide işçiden uzaklaşıp bürokratlaşıyor.

Bu durumda Cibali işçisine düşen görev hükümetin topyekün saldırısına karşı kendi içinden

Bu durumda Cibali işçisine düşen görev hükümetin topyekün saldırısına karşı kendi içinden

en güvenilir arkadaşlarını genel grev komitelerine seçmektir. Diğer işletmelerdeki arkadaşlarıyla da buluşarak bir politik genel greve hazırlanmaktır. Bu grev bir yandan kazanılmış hakları korurken diğer yandan bir çok temel talebi ileri sürmelidir.

Bir okur/İstanbul

Propaganda materyallerine ihtiyacımız var

Adanalı Ekimci Genç Komünistler olarak Adana Erkek Lisesi ile 19 Mayıs Lisesi'nde Liseli Enter-nasyonalist Devrimci Gençlik imzalı kuşlarımızı dağıtmış, bu faaliyetimiz geniş bir yankı uyandırmıştı. Bu etkisini biraz da okulda sorunların oldukça boyutlandığı (öğrenciler üzerindeki idare baskısı, kılık-kıyafet sorunu vb.) bir dönemde yapılmasına borçlu. Zamanında bir müdahale de diyebiliriz.

Ancak öğrenci kitlesini kazanabilmemiz uzun soluklu ve ısrarlı bir çalışma ile mümkündür. Ne var ki, müdahalenin ilk adımı olma işlevini yerine getiren kitleye yönelik ajitasyon ve propaganda materyalleri (kuş, bildiri, afiş gibi) oldukça kısıtlı. Genç yoldaşlar özellikle bu anlamda bir susamışlığı yaşıyorlar. Geçen sayıda bir yoldaş yazısında buna vurgu yapmıştı. Ayrıca gazete sayfalarında bu alana ilişkin yazılar çok seyrek aralıklarla yayınlanıyor. Genç arkadaşlar kendilerini bulabilecekleri bir kaç sayfalık yazıyı MYO'nun her sayısında görmek istiyorlar.

K.ULAŞ/Adana

6 Kasım boykotu

Ege Üniversitesi Kampüsü'nde, 6 Kasım'da, YÖK'ün kuruluşunun yıldönümü nedeniyle boykot ve forum düzenlendi. Amaç YÖK'ü, anti-demokratik baskıları ve uygulamaları protesto etmekti. Ziraat Fakültesi önünde toplanan 200-300 kadar öğrenci "TÖDEF", "EGE-DER" imzalı pankartlar ve dövizlerle eyleme katıldılar. Siyasi gençlik gruplarından öğrenciler konuşmalar yaptılar.

İlginç olan, geçen yıllarda bazı devrimci gruplarca savunulan "eylemde birlik, propaganda ve ajitasyonda özgürlük" doğru ilkesinin terkedilmesi "eylemde birlik, ajitasyon ve propaganda da birlik" ilkesinin tüm katılanlarca onaylanmasıydı. Bunun nedeni hiçbir grubun bu yıl siyasi güç olarak inisiyatif koyacak bir etkinliğe sahip olamamasıdır. Bu ilkenin çarpıklığı hissedilmiş olmalı ki, "ama yine de isteyenler kuşlama, pullama gibi çalışmalarda bulunmakta özgürdürler" gibi ek bir kayıt da kondu. Bu ise bu temel ilkenin utangaçca yadsınmasını anlatıyordu.

Ekimci Devrimci Gençlik/İzmir

Yetersizliklerimizi hızla gidermeliyiz

Türkiye devrimci hareketi yıllardan beri kitleselleşme ve güç kazanma zorluğu çekmiştir.

Biz komünistler kitleselleşmek, güç olmak ve partileşmek için her birimde yoğun bir ajitasyon-propaganda faaliyeti sürdürmek zorundayız.

Yoldaşlar, sizlerin biz Adanalı komünistleri ajitasyon ve propaganda materyallerinden yoksun bırakmanız, atelete neden oluyor. Adana'da etkin faaliyet sürdüren bir hareketiz. Fakat bu faaliyetin sınıfa o kadar da ileri şeyler kazandırdığına inanmıyoruz. Yetersizliklerimizi hızla gidermek zorundayız. Etkin pratik devrimci faaliyet bizleri geliştirip militanlaştıracaktır.

Bir tarlaya tohum atmadığımızda ürün almamız olanaksızdır. Sınıf içerisinde, kitle içerisinde, öğrenciler içerisinde ajitasyon ve propaganda sürdürmediğimiz anda, kitleselleşme, güç kazanma nispi olacaktır. Ayrıca partileşme önünde de çok büyük engel olacaktır. İşçi ve emekçileri mücadeleye sevketmemiz güçleşecektir. Yoldaşlar; biz komünistlerin yoğun bir ajitasyon ve propaganda faaliyeti sürdürmemiz için materyallere ihtiyacımız var. Bunların bizlere gönderilmesini istiyoruz.

Kemal Devrim/Adana

Proletaryanın büyük öğretmeni ENGELS 173 yaşında

Sade, alçakgönüllü, sahteliğe karşı tahammülsüz...

"Burada babamın bir özelliği üzerinde durmak istiyorum, bu özellik Engels'te de vardır. Bunda ısrar ediyorum, çünkü bu özelliği pek az bilinir ve hatta pek takdir edilmez. Babam, yıldırımlarını, düşmanlarının olduğu gibi dostlarının da üzerine yağdırmaya her zaman hazır, pervasız ve alaycı bir çeşit jüpiter tanrısı gibi gösterilmiştir. Ama onun o kadar nüfuz edici ve o kadar tatlı, sevinç ve iyilikle o kadar dolu güzel kahverengi gözlerini bir defa olsun gören veya onun çevresindekileri de güldüren gülüşünü işiten, bilir ki alaycı ve soğuk tanrı, jüpiter tanrısı, salt bir uydurmadır. Engels için de aynı şeyi söyleyebiliriz. O, genellikle, bir otokrat, bir diktatör, acı söz söyleyen bir eleştirici gibi gösterilir. Hiç de öyle değildir. Başkalarına karşı onun kadar yumuşak davranan, herkesin yardımına koşmaya onun kadar hazır bir insan belki de hiç olmamıştır. Onun gençlere karşı tükenmez iyiliğinden sözetmek istemiyorum. Bütün ülkelerde buna tanıklık edebilecek olanlar vardır. Ben, sadece, gençlere yardımcı olmak için kendi kişisel işlerini bir yana bıraktığını sık sık gördüğümü söyleyebilirim. Engels bir şeyi hiçbir zaman affetmemiştir -sahteliği. Bir adam ki, kendi kendine karşı dürüst değildir ve üstelik partisine bağlı değildir, böylesi Engels'ten en küçük bir acıma duygusu beklemesin. Bunlar, Engels için bağışlanmaz günahlardır. Engels, başka günah tanımaz. Burada bir başka karakteristik çizgiye işaret etmek isterim. Dünyanın en dakik adamı olan Engels, partiye karşı görevin ve özellikle disiplinin en derin duygusunu herkesten fazla taşıyan Engels, hiçbir zaman bağnaz olmamıştır. Kimse, her şeyi onun gibi anlama yeteneğinde değildir ve dolayısıyla kimse küçük zaaflarımızı onun gibi rahatlıkla bağışlayamaz."

"Engels'in bir başka özelliği de vardır (bu belki de en önemli özelliğidir): çıkarını düşünmemesi. O, Marx sağken şöyle demeyi adet edinmişti: 'Ben hep ikinci keman oldum ve öyle sanıyorum ki bir ölçüde ustalaştım; Marx gibi bir birinci kemana sahip olmaktan büyük mutluluk duydum!' Bugün orkestrayı yöneten Engels'tir ve o sanki kendi deyimiyle hala 'ikinci keman' imiş gibi sade ve alçak gönüllüdür."

ÉLÉANOR MARX

(Marx'ın kızı Eleanor tarafından Engels'in 70. doğumgünü vesilesiyle kaleme alınan yazıdan. alınmıştır. -Red)